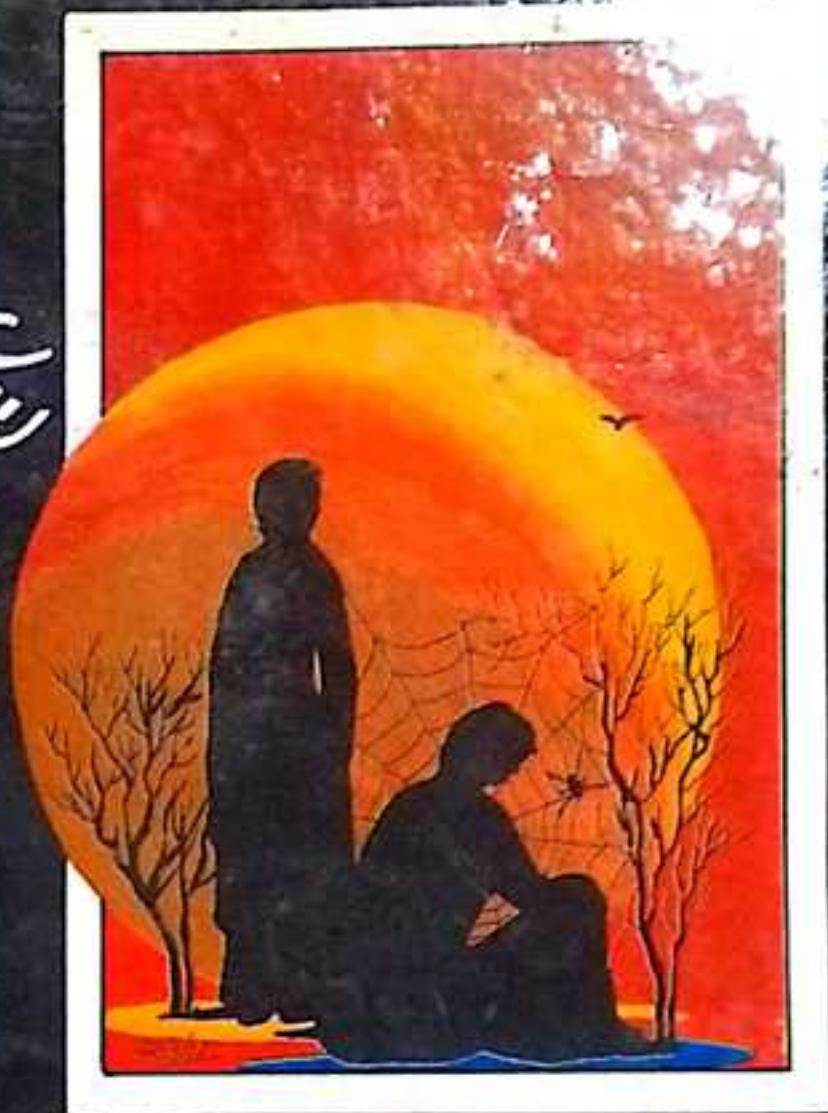

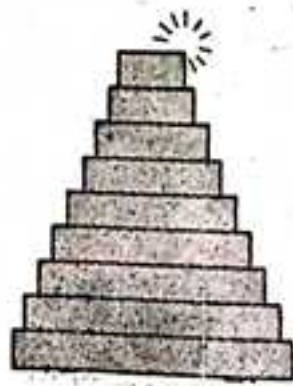
عظمت
شہد

پندرہ
روز

روحِ گر

عطا شاد

بلوچئی اکیڈمی کوئٹہ

درستين حق ۾ بلوچي اڪيڏيمسي ڪوئٽهءَ

اے ڪتاب ءَ بلوچي اڪيڏيمسي ڪوئٽهءَ اجازت ءَ ابيد بهانگن ۰ هر رنگهءَ ڪه ڇھاپ بوتگ گيگان ڪنگ ۰ ڇھاپ ڪنگ ۰ رجانگ ڪنگ ۰ ڇھرو بدل آرگ ءَ اجازت نه انت تاوھديڪه ۾ چوشين مقصد ءَ ڇھ بلوچي اڪيڏيمسي ڪوئٽهءَ اجازت گريگ نه بوتگ ۰

ڪتاب ءَ نام _____ رويج گر

شاعر _____ عطا ساد

پرنٽر _____ فلات پريس ڪوئٽه

اولي ڇھاپ _____ 1996ء

بها _____ 120 ڪلدار

منو، شنو، بلو، سارو

من ءَ دنیائے گشیت دیوانگ
تو گنو کے کہ من ءَ سار گشے

ہمائی نام ء

ہما پہ نام میار انت ، پہ گوشتن ء ننگ انت

ہمہ عمر باتو قدح زویم نہ رفت رنج خمار ما
چے قیامتے کہ نمی رسی زکنار ما بہ کنار ما

نچین

- ۱ دل ۶ چول انت سرء کشت پہ راہے
- ۲۸ ساہ کندن
- ۳۱ چوپہ ار زانی ۶ تائیت نہ بیت تیر منی
- ۳۲ وفاء نیادی
- ۳۵ زندہ بھیر وگ و مرک پہ مودگ ۶ آسان نہ بیت
- ۳۶ تو قہر ۶ آسمان ۶
- ۳۷ ”میاں استمانی گل ۶ بد عمدی“
- ۳۸ کدی بیت من نہ زانیں منی آگہی چہ داب ۶
- ۳۹ راہ گوز
- ۴۱ آس وتی وگس وتی
- ۴۲ اپالو
- ۴۵ زیادہیں ہدوک
- ۴۶ ماں حا کاں واہگانی با گنیں
- ۴۷ الماس
- ۴۹ زر شان بہ بتیں تھی سرء
- ۵۰ چومہ ساڑائیں وت ۶
- ۵۳ کجلیں شام تنکجار مستگ

۵۵	صدا
۵۸	من پر ہل و ہنم چھک پار کھاں
۵۹	چہر
۶۲	سہ انی صکبہ و را شپے کون روئی بیت
۶۳	داغوں وے چہ جوں شکاں لجن من و
۶۵	رژن و آشوب
۶۶	شپ کے کھام و ساریت
۶۸	سال بہ امرزی
۶۹	زندگیں لاش و کفن
۷۱	گنہ اتاں بہار گاہ و ہوشین و
۷۲	تن آپ
۷۵	انگریں زرد و مروچی پہ اپا پار کتہ
۷۷	کشتہ و اجہ و انکار گلاب و معنا
۷۸	سنگ جاہ
۸۰	ماہکائی نودے شپ تناری
۸۲	شپ چون گو زیت چون درایت مباہے
۸۳	ہش زہرانت چہ فہم و و اجہ
۸۵	میر ادیر و میر
۸۹	دل گریت شپ ناریت

۹۶	مے نصیب ء کہ تھی نہ ات دیدار نہ بوت
۹۷	بریکانی گلین ساہگ
۹۹	وس ء بے وسی
۱۰۱	پش بوت
۱۰۳	آساپ ء چکاس
۱۰۴	سریت
۱۰۷	کئے ماں ویران ء چرانے بالیت
۱۰۸	زرد ء مہہ بھیر ء واہگ ء افارگ ء شמוש
۱۰۹	نمادی
۱۱۱	اوست ء سوداگر اں پہ موتکے
۱۱۳	گمنڈ اتاں بہار گاہ ء چشین ء
۱۱۴	نہ منت آ کہ کدی ات
۱۱۵	تیراں وراں پہ چم و سر
۱۱۶	جنوزان
۱۱۹	دیریں گاہریں زر ء حج و گپ انت
۱۲۰	ہوشام ۳۲

صوت

۱۲۴	دو صوتی
۱۲۵	اومنی واریں دل

۱۲۶

دل پہ دل انت غم پہ نصیب

۱۲۷

دل منی نالیت چو بلبل

۱۲۸

دل پد اپتو غمائیں بے مہر

۱۲۹

او منی واریں دل

صفت

۱۳۰

ز ریت مہرء تھی ز بملانی سی پارا

۱۳۱

دل آپاں من کہ تھی مہرء نظر بیت

۱۳۲

دشمنء ار زانیء گراں کت منء

دل ۽ چوللاں سر ۽ کشت پہ راہ

اگن کسے ۽ سید ہاشمی ۽ ہائل ۽ نیاد نصیب بیتہ ۽ آئی دیتہ کہ گوں آئی ۽
 مک و عنبریں ملگور۔ زپتیں پوپل و ہیر، شکل و شیر ایرانت (بلے زباد بو ۽ ترانگ
 ۽ ترس ۽ کس اش دست نہ جنت) میں اگن ما آتاشات ۽ پلگدیں شاری ۽
 شای کا پر ۽ بداراں تہ اے ہند ۽ مارا ہرچی رسیت

منان، تو تے تھی زپتیں زہیراں
 اے گنجیں کوڑو ۽ یک محرمے بی

پہ سید ہاشمی ۽ ہائل ۽ غم گنجے بلے آتاشات ۽ آئی ۽ پلگدیں شاری ۽ ہر چیز
 کہ بگئے دا تہ آئی ۽ کیف و قدحاں آتاشات ۽ زند ۽ را بے مرگ کتہ۔ آئی
 دا آگیں داغانا عطا شاد ۽ زند ۽ شپ ماہکاں کتہ۔ سمین آئی ۽ جیگ ۽ چندن
 و مسکان در زیت۔ آئی ۽ مہرانی نودانی شزگ یک درین ۽ ماں آتاشات ۽
 دل ۽ شگینت

کیف و قدح گوں ہما پل گدیں شاری باتاں
 زند بے مرگ بیاتیں ہما باری باتاں!

تھی واہگاں زہیرانت دروت ۽ بہ بیت کہ سوگے
 ارسانی کفکشاں تھی داغانی ماہکاں تھی

جی باتاں منی مہ رنگ ۽ دروت و احوال
 کہ سمین چندن و مسکاں منی جیگ ۽ در زئی

سید ہاشمی ء و تی چم پہ یک ر ژن ءے ء داشتگ انت آر ژن آئی ء هائل انت۔
 کہ آئی ء کل ء چراغ بہ بیت۔ اتاشات دی چر و بیرہ کنت پہ و تی بنجاہ ء
 --- آئی ء بنجاہ چہ سید ء بنجاہ ء چراگ تراو آباد تر انت۔ آیوک ء اے
 چراگ ء و تی پوانہ ٹبورینیت آ بازچی آئی ہوس ء انت۔ اتاشات چہ لسائیں
 گیوار ء و تی زند ء کشک ء کہیت۔ چہ مہر ء نودانی شزرگ ء و تی دل ء درین
 ءے (سنج ءے) شگین ایت۔ مہلج ء غمانی کیفاں و تی زند ء بے مرگ کنت۔ چہ
 مسکین سمین ء دوست ء چندن و مسکانی بو ء کہیت۔ و تی کل ء چہ دل ء داغاں
 ر ژنا کنت۔ چہ گر میں انبازاں ہمیشہ مرگ لوٹیت کہ پہلگدیں شاری ء
 ”منہیں شار“ او شاریں منابس آئی ء جان ء لگنت۔ گڈا آئی ء ر اچریشی ء مجھی
 او ابد مانیں زند ر سیت۔ آگواژگ و پلانی سواد ء نہ روت پر چہ کہ آئی ء را و تی
 پل دپ ء بو و بساں شنگمتہ۔ ہوا کدیں بیت کہ آئی ء واہر س زرد ء ہماطوقیں
 گوری بہ ژنگیت ۱۱

آفتاب تازہ پیدا بطن گیتی سے ہوا
 آسمان ڈوبے ہوئے تاروں کا ماتم کب تک

عطاء ء نوکیں مہار پہ بلوچی اولاک ء رست۔ تنگ و پار دیم نوک کنت آئی ء
 اشترا ء را پہ سیر ء لائنوگ (کائے) چا ژینت او کنڈگاں پہ جی جان رندے ہیتہ۔ شاما
 حال ء دیت بلوچی شاعری ء کہ ماں تاہا پے لے اولاک ء کہتگ ات۔ بے جی
 پہ گہیں شاعر اں کہ چشیں و ہداں دزگیر (مدگار) بیت انت لکھ شکر چہ کریم ء کہ نی
 بلوچی شاعری ء را گواچی است۔

مئے شاعر ابید چہ (عنقا و سید ہاشمی) گند و بچار، درگت، دگرانی
 سر آمد نژ و ارانی ورگ، اتنت اتاشات، شاعری، تما فکر و خیال، نوکیں رہ
 بند اڈکت۔ او و تی دل، گند و بچارے کت۔ آئی شاعری، توک، نوکیں فکر
 بست۔ نوکیں خیال آورت۔ و تی دل، اور تگمیں مضمون و جبران، بیان کت
 آئی، فکر و خیال، راہ ہم جتا اور دور، انت۔ ماں اے کار، بزاں و تی نوکیں و
 جوانیں برزو بلندیں خیال و فکر، اے وہد، ماں بلوچی شاعری، گوں اتاشات
 کس نہ رستگ

من ء دنیائے گمش دیوانگ
 تو گنوکے کہ من ء سار گھے
 چو خدا بازانت پہ بنی آدم ء سند و بند ء
 است کس لئے کہ دل ء پر و شتگیں بنداں سازی
 زند ء متاہ بیت چے یا تانی چار کل ء
 ارے چہ دیدگاں مئے پلے چہ مہراں تھی
 مرے نہ انت تہ قبرے دوستے یاوش نیانکے
 زند ء راجوں بلوچاں دستانی ہیئاں تھی

صد پل مریت گڈا کیت ہتم، آرام ریت اگن گیش بی غم
 صد درد گر من آزیئاں اے درد اگن درمان نہ بی

دنیا ئی خدائے جوڑ بیتہ
 منی ہر کر تگمیں نیکی گنا ہے

تھی واہگ ۽ زہیرانت دروتے بہ بیت کہ سوگے
ارسانی کلکشاں تھی داغانی ماہکاں تھی

است کس نے کہ دل ۽ پروشگیں بنداں سازی۔۔۔ زند ۽ متا دید گانی
ار سے او مہرانی پلے۔ منی ہر کر تگیں نیکی گناہے۔ تو بگند گئے فکر ۽ تیار چہ
ہنچک ۽ کائنات دگہ من چہ بگوش آن۔ چرے شعراں شاموت اتاشات ۽
خیال و فکر ۽ دوری ۽ بلندی ۽ سرید بیت کن ات اگن اشانی تو صیف ۽ بلناں ۽
ہما سہت کیت کہ یکے روج ۽ نیم روج بگو شیت اے وہد ۽ روج انت شپ نہ
انت۔ اے کل ہاگپ انت۔ کہ شاعر ۽ وت گند و بچار کہہ او در گیتکگ
انت۔ اے ہم جبرے اے ہم شعرے کہ

جدائی تھی من ۽ راگار کنتیں
من ۽ چہ ہر کس ۽ بیزار کنتیں

چشیں مردم است کہ اے خبر ۽ کت نہ کنت۔ کہ جدائی مناگار کنت منی
دل ۽ اے وڑیں شعر ۽ پر بندوک ۽ شاعر بیگ نہ لوٹیت اشی یک موٹر
پہکنو کے (-----) ہم گشت کنت اے جبر ۽ ایوک ۽ یک
کو اسیں شاعرے گشت کنت۔ کہ

مہرے نہ انت ۽ قہرے

دوستے یادش نیانکے

زند ۽ راجوں بلو جاں

دستانی ہنیاں تھی

(WAISDUTON) گھیت کہ ”شاعری بنی آدم ۽ ہدوک و ہوشام ۽ کہ چہ

"شریں" رنگ "جمال جذبہ" ء واسطہ بہ بیت سراکنوک انت آئی زبان ہنہو بہ بیت
 کہ گئے چہ دل ء جملانک ء لہزانی تباہ بیت او آ زبان ء تمازہمل بہ بیت "
 اے دنگ ء توک ء پیشیں کس ء نیت کہ آئی شررنگ ویراہ داریں چیز
 دوست نہ بیت ہر کسی دل ء (Aesthetic sentivity) است ہر کس پہ شریں
 رنگ ء رند ء انت ء شوہازے کنگ ء انت ہے شوہاز ء اتاشات ء چی ء ودی
 کتہ و آوتی ودی کنگیں چی ء تو سیف ء مان وتی شاعری ء کنت اے ہند ء ما
 چاریں کہ آئی ہے ودی کتہ بزاں آئی ء شاعری ء لاپ ء جمالیاتی حس تاں چہ حد
 ء انت اے جمل ء شعراشی ء وت ظاہر کنت۔

تھی رکانی یا قوتاں نہ کرزاں
 منی بخت ء کدی مکانی ءے بیت
 کدی شمنت تھی شار ستارہ ؟
 منی بخت ء کدی زرشانی ءے بیت
 اومنی ماہ چو جوہان ء ترا انہازاں
 شنگ مکانیں سری ء کہ شاری باتاں
 وش نصیب انت کہ گت پک گلابیں رکاں
 شالہ مادی چو سمین ء تھی چاری باتاں
 تھی ملک کہ سرہنت پل ماں بہشتی کوشاں
 تھی لڈگ کہ دل ء گواڑگ ء سربار کناں
 ماں انہازاں من ء تو گیر کائے
 ماں جوہان ء اگن در فشت ماہے۔

ماں جوہان ء اگن در فہشت ماہے چرے شعراں شادوت ہلکٹ کتہہ کہ اتاشات ء
 شاعری ء جمالیاتی حس چنکوگ انت۔۔۔ بگند کہ رکانی یا قوتاں نہ کرزان او
 پد اے یا قوتانی بارو ء گشتہ کہ ماں بخت ء ماہکانی کارنت۔ اے جبر کہ رکانی
 یا قوت ماہکانی آورت کنتت آوانی مزین تو سیف ء۔ شار ء ستارہانی
 شہمگ ء زرد ء زرشانی بی۔ دوست ء رامہ گوشگ و چو جوہان ء آئی ء
 انبازگ او پد اشنگ ”مہکانیس سری“ ء یا بگند کہ تھی ملگ کہ سرہنت پل ماں
 ”بہشتی کوشاں“ دوست ء ملگ پہ دلاں ہنچو کہ کوش پہ پلاں انچائین کوش ہم نہ
 بہشتی کوش۔ یا ماہ ء ماں جوہان ء گندگ او انبازاں گیر آرگ۔ اے شاعری ء تا
 مردم جمالیاتی حس ء تام گپ ء بہجت۔؟
 اتاشات ء شاعری ء دگہ جوانی ء ”شدت احساس انت۔

(Feeling and Sensation) ہرچہ مردے کہ دلے داری آئی ء توک
 ء احساس و حس الم ء است۔ حواس مردم ء رادری چی آئی ”(خارجی اشیاء)
 زانت ء دینت چو کہ ہر کس زانت چک ء مرگ ء مات ء درد بیت۔ دوست
 ء جتائی مردم ء توریت۔۔۔۔ احساس ء چہ اے زانگ بیت کہ یک چی ء
 یا یک دردے یک مردے (یک خاص مردے) ء راجوں مانکھیت ہے چی ء
 را ”اندری مارگ“ داخلیت گوشت۔ او شاعری اندری دردانی درانگاز کنگ ء
 نام انت اتاشات ء شاعری احساس ء پرانت و شدت احساس ء درشان انت
 احساس ء چولانی مستی چہ اے شعراں زانگ بیت کہ

گمندا توں بہار گاہ ء چشین ء
 دلاپوں من کہ ویراندانی ء بی

واہگاں بل پہ قد عین چہاں
 زرد ۽ ہوشام تاں کجا ر ستگ

من مرتگاں کہ من ۽ دشی ۽ غم ۽ کشتہ
 پہ چلگی ہتم ۽ ستکھی کشاراں من

من چوپل ۽ ہتم ۽ چلگ ۽ پاپار کناں
 چو سمین ۽ ماں لواریں غماں افار کناں

تو نہ دیستہ منی ارس ۽ ہچکند
 کہ دل ۽ ز ہل ۽ افار گھے

پہ تھی خاطر ۽ اے سوچیں ہگود چہ انت
 مامیاریاں، میاریاں۔ میاری باتاں

من ۽ چہ بے وسیں دل، دل ۽ چہ واراں من
 خدا اے داتگیں زند ۽ بہ برکہ گاراں من

انبازمین تراکہ منی ساہ در بہ نیت
 ارواح دنت پدا تھی شار ۽ کفن من ۽

اے برزء شعر کہ شادونت انت۔ شادونت زانت کہ اشانی تھا چہ پیما احساس
 ء زور انت۔ چریشان شاعر ء دل ء اندری حال (داخلی کیفیت) درابیت۔۔ ادا
 آہار گاہ ء پہ ویر اندانی ء مستاگے زانت آئی ء دل بہار گاہ ء بیزار انت اے بند
 ء کہ ”زرد ء ہو شام تاں کجا مستگ“ آئی سو گئی چولانی پری ء حال ء دنت۔
 اوپدا اولی بند ء ”واہگاں بل پہ قد جیس چماں اشی ء چدو گیشتر کنت۔

”پہ چلگی ہتم ء مستکھیں کشاراں من“۔ اے یک راستیں دالمیں سو گئی
 ء (حقیقی احساس) بلے سہرا کنگ ء وڑ جتا و نوک انت۔ وشی ء غم ہر کس ء کار
 کنت چو کہ من ء حال ریت کہ منی دوستے کیت من ء بازوشی بیت و سکیں وشی
 من ء بے آرام کنت۔

ہے وڑ ادا شاعر ء گشتہ کہ من ء بہار ء امیت ماں تبگوات ء پرینیت۔
 بزاں سیت و زیان دنت ”چو کمین ء ماں لواریں غماں افار کناں“ اے جبر کہ تونہ
 دستہ منی ارس ء ہچکند ”اے غم کہ منا چاڑد۔ سنت من اے غماں چوں پہ
 وشی وراں۔ ادا افار یا آہ ء رادل ء زہمل گشتہ۔ پہ دوست ء خاطر ہرج جبر
 سگگ۔ پیگور چہ انت؟ پہ شری بچارے پدا ایش کہ ”میا ریاں میاری
 باتاں۔“

چرائی ء دل ء بے وسی اودل ء چہ آئی ء واری آئی پریں احساس ء حال
 ء دنت۔ خدا اے داتکیں زند ء بہ بردا تکیں زند ء لوز ء بچارے تہ مردم
 زانت کہ آپون چہ اے زند ء بیزار او پری انت۔ چہ انبا ز ء ساہ ء آہگ او شار
 ء دامن ء لگگ ء ارواہ ء آہگ ء مردم کجام گپ ء بکنت چریشان اتاشات
 ء شاعری ء تما اندری درد ء بیگ ء کیاس ء مردم کت کنت ہے شاعری ء
 جوانی انت چہ ہمیشی ء شاعر ء ڈرا میں یات وتی رنگ ء درابیت دگہ جی ءے کہ

شاعری ۽ جوانی گوشتنگ بیت آماں شاعر ۽ شعرو غزلانی تما خیال ۽ ہوا ریں
 (وحدت تاثر) اثر انت۔ انے جی ہم شاعر ۽ اندری ہال ۽ سہرا کنت ماظہور
 سید ہاشمی ۽ بارو ۽ گشتہ کہ آئی ۽ غزلانی تما خیال ۽ ہمدستی است ہے جی
 اتاشات ۽ غزلانی مزینں سپت انت۔ آئی ۽ غزلانی ہریک شعر دمک معنادر کہ
 خیالے بلے کلیں غزل ۽ وڑیک انت چرے غزل ۽ وت زانگ بیت۔

نیم شہی پاساں من دل ۽ او مان کنناں
 بے ترہیں دردان ۽ مزن تہی و جاں کنناں

چے دمک تہی عشق ۽ فقیرانی مال و مت
 اے وتی ارساں تہی سر ۽ زرشان کنناں

تہی عشق ۽ داتکیں زیم ۽ آزگ ۽
 گوں وتی بدواہاں رواں دیوان کنناں

صد براں زہران وراں انگت زندگاں
 تہی زہیر وارنگ زندگیں مرکان کنناں

بے وسیں زند و بے وسیں بخت ۽ چے گناہ
 مانگوکاں کہ زیادہ نہیں ارمان کنناں

اے نوا زندانت او منی شاتیں مہبلو
 وت وت ۽ گریواں وت وت ۽ و شان کنناں

بگنڈات اے غزل، تماچہ چنچو، زہمیل است۔ سراچہ پادے چوں برابر او ہمدست
 ہم اثر انت۔ اگن چو بچارے تہ ہریک شعرے، جتا میں ودگہ جبرے گوشگ
 بیتہ۔ بلے چو نظم، وڑے (وحدت تاثر)۔ است گٹھے یکیں گپے وڑوڑے جنت
 مطلب و جبرے یک انت۔۔۔۔۔

مرزم کہ جبر کنت ویک چیئے تو حیفے کنت گڈا آہے چیء دگہ چی
 ئے، چرگ و درو شم، دنت او آئی، جوانی، ہبرے کنت چو کہ اے چوسنگ،
 سک انت اے آپ انت و رچیت درو شم و چرگ تاں مہ بیت کس وتی مطلب،
 سراکت نہ کنت او شاعری وا، بے چرگ، ہج نہ بیت۔ دنیاے مزینں کو اس چر
 ، شاعری، جلوہ و براہ گوشت بلوچی غزل گو شیں شاعرانی تہاسید ہاشمی کم چرگ
 آورے عنقاچہ ہاشمی، گیشتر او اتاشات، چہ کلاں گیشتر چرگ (تشبیہہ
) آورے ماشی، گشت کناں کہ اتاشات، شاعری کل چرگی شاعری ئے بزاں
 چشیں غزل اتاشات، نیست کہ آئی، توک، چرگ نیاورے چرے شعراں وت
 ظاہر بیت۔

روہی بیت کہ سرہتیں تھی گل رنگیں انارک
 کجلیت شپ کہ تھی بیک شفاری باتاں
 سمین دا بے، ڈول، شگوست نیم شپاں
 خدا، ساہگ، چو پتگیں لواراں من
 تھی ابریشی ملگور، سمینی ساہگ
 منی تہد آزیگیں زرد، راکدی انباری
 تھی داہگ، زہیر انت دروے بہیت کہ سوگے

ارسانی کلکشاں تھی داغانی ماہکانی تھی
 چوتھی یا ت دل ء ا زمان غمانی موجاں
 چو کہ اربے پہ قراری چہ انارکاں کنزی
 کلکشاں لیس گوار گئے

ماہکاں   شنگتھیں   شار   مٹھے

روہی بیت کہ سرہتیس تھی گل رنگیں انارک۔ اے چرگ ء خیال کن ات
 اندری درد ء (داخلیت) شاعر ء ہے نشانی انت شہ مرید گھیت کہ
 حانی چہ ماہ ء شہ ترانت کہ
 ماہ ء غبارے مان دپ انت
 چونامین شاعر (عام شاعر) گوشت کہ آوانی دوست چو ماہ ء شرانت سید ہاشمی
 ء اے پیرگ ء مٹ نیست کہ ”ایر دنتیں شپ جتائی ء چو مرگ ء پرہشتگ ء
 جتائی ء شپ ء رامرگ ء پرہشتگ گوشگ شاعری ء جوانی انت بلے اتا
 شات ء وتی جتائیں رنگ چوش کتہ کہ گھیت روہی (شفق ء سرخی) چہ دوست
 ء سرس انارکائی رنگ ء شنگ بیت۔
 تھی آبریشمی ملکہ ر ء ہمینی ساہگ
 منی تبد آزگیں زرد ء راکدی انبازی
 واجہ عنقا ء اے شعر ء بگند کہ
 تانہ شرننت مئے سراتھی ششتگیں بیکانی نود
 بنت مے زند ء گلاب ء تازہ تاک وپن کجا
 اے شعر ہرج پیم کہ بگوٹھے ہماڈول ء جوان انت۔ واجہ عنقا او اتاشات ء اے
 مٹی میں شعرانت۔ آہند ء ہمینی ساہگ ء تبد آزگیں زرد ء انبازگ او اے ہند

ء ششتمیں بیکانی نود ء زند ء گلاب ء تاکانی سبز رنگ۔ بلے پہ چرگ ء سر ء
 بچارے۔ گند مردم تبد آزیں زرد ء دوی چرگ ء آئی ء گیشیں تلے گندگ ء
 کیت زند ء گلاب سک جوان انت بلے عاشق ء زرد ء تبد آزگ گوشگ گوں
 آئی ء جوان دپ کہیت۔ ہے ڈول ء تپگیں لواراں من اتاشات چوش نہ
 گشیت کہ مہلج ء لسیں گیوار چو کلکشان انت۔ آ گشیت کلکشان چو
 لسیں گیوار ء انت ہے وڑ ء ماہکان شنگمیں شار گٹے چوش کہ اتاشات ء
 شاعری ء سجانیں رہند نوکیں انت ہے وڑ ء آئی ء چرگ دی نوکیں چرگ
 انت

چوش کہ کلکشان، سمین، ماہکان، رولہی ود کہ ہنھیں، اتاشات ء بلوچی شاعری ء
 راجوانیں خیال نوکیں طرز، نوکیں رہند نوکیں چرگ ود کہ چئی آئی
 دنہگ ء ابید بلوچی زبان ء تہا ہنچیں لوز ہم باز آور تگ۔ کہ آوزنوں ماں
 شاعری ء باز کار کاہنت چرایاں نوکیں شاعروتی شعران براہ دار کت۔ کتت
 چو کہ، سمین، مسکین سمین

رولہی کلکشان، مسکین ڈگار، سگو، ہنی رجیں گور بام، ہنی میں بام۔ زرد ء ہو شام
 غمانی موج بے و سیں زند، پچکانیں خیال آزر دیں نصیب و اہرس زرد۔ لہمیں غم،
 گواڑگ، ہتم، او باز چشیں دم کہ جلوہ تاکیں لوز کہ بلوچی شاعری ء جلوہ ناک و براہ
 دار کت کن انت اتاشات ء اے کارانی بلوچی ادب و شاعری دائم منت و ار انت
 منی خیال ء تاں اے ساعت ء ہنچوک کہ اتاشات ء بہ بلوچی شاعری ء کہہ۔
 دم کہ کس ء نہ کہہ۔

اتاشات ء وانوک اے رنگ ء جنت کہ آئی ء شعران کس سرید نہ بیت۔
 باز گران انت آوانی معنا۔ اشی ء پسو ء نی ایس۔ ایلیٹ چوش دنت کہ آشاعری ء

کہ چونائیں مردم سرپد بہ بیت آشاعری نے نہ انت آگپ نوک نہ انت "شیلے گوشت کہ "شاعر چہ کلین مردماں زانوگرو کو اس ترانت "اگن آئی رے گپ و جبر اں ہمک سرپد نہ بیت "تہ اے حیرانی رے بہرے نہ انت "جاں ر سکیں گوشت کہ "تو اگن زانکاریں نوشته کنو کے رے چی رے وانگ رے روے گڈاوتی زانت و فہم رے کو ڈال و ٹیکماں ہنجو تیز کن۔ کہ گٹھے تو کوہ رے توک رے سر و طلا رے ہٹک رے روگ رے و انوک نے اگہ سرپد نہ بنت اشی رے گناہ شاعر رے سر رے نہ انت۔

لوزانک (ادب) زند رے شرگداری (تقید) انت تری پہ شاعری یا پہ ردانک (نثر) ہمیشہ چہ ہریک شاعرے یاردانکارے رے ماہے اومیت رے داروں۔ کہ آراجی زند رے جوانیں منزل رے پہ الس رے رہ دربری رے بکنت۔ اوراجی بدیں دودانی حرابی رے مردمان رے بڈس ایت۔ اگن ماشاعر رے معنارے بچاراں تہ اشی رے معنانت ہما مردم کہ گ۔ و ہد رے ڈس رے زوت ترو گیشتر ماریت اہے لوز رے ہنڈال عربی رے لوز شعر انت۔ کہ اشی رے معنازوت ترو پیر تر ماروک انت چو کہ "شیلے" Shelley رے گوشتہ شاعر و تی چپ چاگرد رے زانکار او کو استرس مردم انت۔ "اواگن شاعر گھیت کہ من شاعرے ان گڈا آئی رے اے کیلو پر کنگ لوٹیت او شاعری اگن چو کہ میتھو آرنالڈ رے گوشتن رے "زند رے شرگداری انت" تہ آشاعری باید انت ہنجو بہ بیت کہ آہا و ہد رے زند رے گٹاں (تقاضا) ہگھیت او شاعری و تی و ہد رے یا اگن پہ مجھی زند رے انت تہ مجھی زند رے راہا چیزاں بدنت کہ آئی رے پکار انت او پکار بنت ہر و ہد رے او ہر زمانگ رے شاعر و تی ہا و ہد رے گپ رے جنت۔ اے آئی رے و تی تجربت او چم دیت او پکائی ہنجو کہ بیت کہ آئی رے و ہد رے آئی را دانگ۔۔۔۔۔ شیرس خسر و پرویز رے جدائی رے درد رے ماریت آیوک رے ہے گپ رے زانت آئی رے دوست چرائی جتانت۔ آہے جدائی دانگیں درد رے زنگ

۶ بخت آزرانت کہ جدائی ۶ شپ ۶ پاس پرچہ زوت نہ گوزنت۔ او مرغ چی ۶
 زوت بانگ نہ د۔ سنت مرچی مردمان ۶ زند ۶ گیشتر تجربت است۔ ہمیشہ مرچی
 نہیں شاعری ۶ دامن دی پراہ ترانت۔ اے لپہ (نظم) ”دل گریت او شپ
 ناریت“ (کہ اش ۶ گپ ۶ جنگ ۶ ان) ۶ گوں شیرین ۶ ہماگپاں کہ شیریں پہ وتی
 دوست ۶ جنائی ۶ غم ۶ گشتگ انت ہمدپ بکناں ۶ ماہلکٹ کت کناں کہ آوہد ۶
 تجربت چے بیتہ اونین چے انت۔ آدی یک شپے ۶ گپ انت دوست چہ دوست
 ۶ جنانت۔ آزرانت کہ مرغ چی ۶ بانگ نہ دنت چیاروچ نہ بیت۔ اے ہم
 شپے ۶ گپ انت۔ بے اے مرچی نہیں شاعر گیش تر تجربت داریت آردانی شا
 نتگیں سردست ۶ گندیت لچ ۶ کم نیادی ”۶ گندیت جنیں زہگی ۶ بے وسی ۶
 درد ۶ ماریت۔۔۔۔۔ آ لپہ ۶ (گریہ کردن شیریں در فراق خسرو پرویز) پہنات او اے
 لپہ (دل گریت او شپ ناریت) ۶ ”شبے تاریکتر از سوگ عزیزاں“ اے دی
 ”دل گریت و شپ ناریت“ من وتی قصہ حکک ۶ دراج کت من ۶ اتاشات ۶
 لپہ دل گریت او شپ ناریت ۶ بارو ۶ تران کتلی ات۔ اتاشات گوں شاکلاں
 درستی انت۔ آہا شاعر انت کہ آئی ۶ را مرچی نہیں شاعری ۶ دنیا ۶ باغی
 گشگ بیت۔ اتاشات بلوچی شاعری ۶ ہماصید انت کہ وتی نگوردیم ”۶ آئی ۶
 پادچ نہ بیت ہمیشہ آواز دیریں چہ آگاہ چاریت۔ اے آئی ۶ توردی انت۔ دل
 گریت شپ ناریت ”عطا شاد جوانیں پلہاں (آزاتیں نظماں) یکے۔ آگن
 آجو نہیں لپہ ۶ مانا اے بہ بیت۔ کہ آئی تہا شعری گٹ گرگ نہ بییتگ انت ۶
 من اے لپہ ۶ را آجو نہیں لپہ گشگ ۶ وت کم شرف“ ہاں۔۔۔۔۔ پرچہ کہ شعری
 گٹ ایش انت کہ لپہ ۶ تنگ (بحر) بہ بیت زیل بام او سرو زیمیل بہ بیت او خیال
 ۶ یکی (وحدت تاثر) بہ بیت۔ او اے سجا کین جبرماں اے لپہ ۶ است انت۔

کہ چونائیں مردم سرپد بہ بیت آشاعری ۛے نہ انت آگپ نوک نہ انت "شیلے گوشت کہ "شاعر چہ کلیس مردماں زانوگرو کو اس ترانت "اگن آئی ۛ گپ و جبراں ہمک سرپد نہ بیت ۛے اے حیرانی ۛ بہرے نہ انت "جاں ر سکیں گوشت کہ "تو اگن زانکار یں نوشتہ کنو کے ۛ چپی ۛ وانگ ۛ روے گڈاوتی زانت و فہم ۛ کو ڈال و ٹیکماں پنچو تیز کن۔ کہ گٹھے تو کوہ ۛ توک ۛ سہر و طلا ۛ ہٹک ۛ روگ ۛ ۛے وانوک ۛے اگہ سرپد نہ بنت اشی ۛ گناہ شاعر ۛ سر ۛ نہ انت۔

لوزانک (ادب) زند ۛ شرگداری (تنقید) انت تری پہ شاعری یا پہ ردانک (نثر) ہمیشہ چہ ہر یک شاعرے یار دانکارے ۛ ماہے او میت ۛ داروں۔ کہ آراجی زند ۛ جوانیں منزل ۛ پہ الس ۛ رہ در بری ۛ بکنت۔ اور اجی بدیں دودانی حرابی ۛ مردمان ۛ بڈس ایت۔ اگن ماشاعر ۛ معناء ۛ پچاراں ۛ اشی ۛ معنائت ہما مردم کہ گ۔ دب ۛ ڈس ۛ زوت ترو گیشتر ماریت اے لوز ۛ ہنڈال عربی ۛ لوز شعر انت۔ کہ اشی ۛ معنائت ترو پیر تر ماروک انت چوک "شیلے" Shelley ۛ گوشتہ شاعر و تی چپ چاگرد ۛ زانکار او کو استرس مردم انت۔ "او اگن شاعر گھیت کہ من شاعرے ان گڈا آئی ۛ اے کیلو پر کنگ لوٹیت او شاعری اگن چوک مہتھو آرنالڈ ۛ گوشتن ۛ "زند ۛ شرگداری انت" ۛ آشاعری باید انت پنچو بہ بیت کہ آہا وہد ۛ زند ۛ گناں (تقاضا) ہگھت او شاعری و تی وہد ۛ یا اگن پہ مجھی زند ۛ انت ۛ مجھی زند ۛ راہا چیزاں بدنت کہ آئی ۛ پکار انت او پکار بنت ہر وہد ۛ او ہر زمانگ ۛ شاعر و تی ہا وہد ۛ گپ ۛ جنت۔ اے آئی ۛ و تی تجربت او چم دیت او پکائی مہنچوک بیت کہ آئی ۛ وہد ۛ آئی را داتک۔۔۔۔۔ شیریں خسرو پرویز ۛ جدائی ۛ درد ۛ ماریت آیوک ۛ ہے گپ ۛ زانت آئی ۛ دوست چرائی جتانت۔ آہے جدائی داتکیں درد ۛ زنگ

۲ بخت آزرانت کہ جدائی ۲ شپ ۲ پاس پر چہ زوت نہ گوزنت۔ او مرغ چی ۲
 زوت بانگ نہ دہنت مرچی مردمان ۲ زند ۲ گیشتر تجربت است۔ ہمیشہ مرچی
 نیں شاعری ۲ دامن دی پراہ ترانت۔ اے لپہ (نظم) ”دل گریت او شپ
 ناریت“ (کہ اش ۲ گپ ۲ جنگ ۲ ان) ۲ گوں شیرین ۲ ہماگپاں کہ شیریں پہ وتی
 دوست ۲ جنائی ۲ غم ۲ گشتگ انت ہمد پ بکناں تہ مابلکٹ کت کناں کہ آوہد ۲
 تجربت چے بہتہ او نین چے انت۔ آدی یک شپے ۲ گپ انت دوست چہ دوست
 ۲ جنانت۔ آزرانت کہ مرغ چی ۲ بانگ نہ دنت چیاروچ نہ بیت۔ اے ہم
 شپے ۲ گپ انت۔ بلے اے مرچی نیں شاعر گیش تر تجربت داریت آدر دانی شا
 نتگیں سردست ۲ گندیت لچ ۲ کم نیادی ”۲ گندیت جنیں زہگی ۲ بے وسی ۲
 درد ۲ ماریت۔۔۔۔۔ آ لپہ ۲ (گریہ کردن شیریں در فراق خسرو پرویز) پہنات او اے
 لپہ (دل گریت او شپ ناریت) ۲ ”شعبے تاریکتر از سوگ عزیزاں“ اے دی
 ”دل گریت او شپ ناریت“ من وتی قصہ خشک ۲ دراج کت من ۲ اتاشات ۲
 لپہ دل گریت او شپ ناریت ۲ بارو ۲ تران کنگی ات۔ اتاشات گوں شاکلاں
 درستی انت۔ آہا شاعر انت کہ آئی ۲ را مرچی نیں شاعری ۲ دنیا ۲ باغی
 گشگ بیت۔ اتاشات بلوچی شاعری ۲ ہماصید انت کہ وتی نگور دیم ”۲ آئی ۲
 پادچ نہ بیت ہمیشہ آ باز دیریں چہ آگاہ چاریت۔ اے آئی ۲ توردی انت۔ دل
 گریت شپ ناریت“ عطا شاد جوانیں پلہماں (آزاتیں نظماں) یکے۔ اگن
 آجو نیں لپہ ۲ مانا اے بہ بیت۔ کہ آئی تہاشعری گٹ گرگ نہ بیتگ انت۔
 من اے لپہ ۲ را آجو نیں لپہ گشگ ۲ وت کم شرف ”باں۔۔۔۔۔ پرچہ کہ شعری
 گٹ ایش انت کہ لپہ ۲ تنگ (بحر) بہ بیت زیل بام او سرو زیمیل بہ بیت او خیال
 ۲ یکی (وحدت تاثر) بہ بیت۔ او اے سجائیں جبرماں اے لپہ ۲ است انت۔

پمیشة اے وڑیں لپے آء آجو (آزات) گشگ دت آء راپراک انت۔
 دل گریت او شپ ناریت۔ یک کسانکے (ذرامہ) بلے اے لپے آء کسانک
 آء درستیں گٹ گرگ بیتنگ انت۔

اتا شات آء پلانی حکلیں پن ”اوشپانک ہم کسانکی لپے انت پلانی حکلیں پن
 اوشپانک بن آء گرنت تاسر آء رونت تچکائی آء۔ دل گریت او شپ ناریت اچہ
 توک آء بنگیج بیت پد پشت آء روت او پد اچنبال (نقطہ عروج) آء ریت او باز
 جوانیں وڑے آء کیت او کیت۔

خیال آء گی بچارے اے لپے بے دروریں لپے آئے۔ اشی مانا او خیال آء پھنات
 سک پراہ انت اے لپے آء بنی آدم آء ”واہگی او مان“ او دلی ارمان است انت۔ او
 اے ہما چیز انت کہ اے لپے آء ابدمان او نمیران کنت۔ دومی گپ ایش انت راجی
 زند آء زور اکی او مردم آء بے وسی آء احوال باز جوانی آء جتگ۔ او دگہ جبرے
 شاعر آء چپ و چاگرد آء بدیں دودانی خرابی او گندگی آء گلگ انت۔ لپے
 بنگیج بیت چہ نہیں جبرے آء کہ شاعری آء سکی او سوری کشنگ آء تجربت
 او آئی جم دیست آء پکائی انت۔ او پرے گپ آء شاعر آء تجربت ہنچو پکا انت کہ آ
 اے دگراں منینت کنت۔

دل گریت او شپ ناریت

ماچو کہ استار آء شپ آء پابار

روچ آء منتگیں ارمان

زند آء بامسارانی پشومانی !!

اے گپ آء اے کسانک آء مردینی آواز ہاودہ آء جنت کہ آئی تجربت پختہ

بیت۔ ہے آواز یک برے چوش اشکنگ بیت۔

زند اے چراغ ۶ مرتگین وٹ انت کہ مہر ۶ سوزمان ۶ آہش ۶ بالیت او
گنجیں واہگانی ذگریں حونان دیر جلیت وابد مانیت
----- مرک انت ----- واہگ او مہر ۶ جتائی

واہگ ۶ ذگریں نشانی ۶ منوں مہر ۶ بزاں

او اے وہد ۶ آئی ۶ دیم ۶ مندوک آئی ۶ اے بے سریں جہراں سرپد نہ
بیت۔ آئی ۶ دل ۶ اے شاعرے، وتی ہیل ۶ پدا اے وژین تران کنت
گشیت ”ماپوہ نہاں“

تو شاعرے نے، شاعری تران کنتے باریں دگہ شعرے بگش؟

اے گالوار ہماکس ٹیگ ات۔ کہ اے زند ۶ رنگ راہاں نہ کپتگ ات
بلے ہرچنت ۶ کہ زند ۶ واد آپ آئی ۶ چشتنت آئی ۶ نک (حلق) جو بیت۔
آئی ۶ تجربت پکا اوالم بیت۔ گڈا آسرپد بیاں بیت آہاچری نیں ۶ گنوکی ترانان
وتی سر ۶ وت سرپد بیت۔ کلیں چیز آئی ۶ دیم ۶ پد ربت دگہ باری کے آوت
گشیت

سے سال پریں گوستگ انت پہ ہنچی، مہرچی مرو

”زانے منی اے دزن نشانی ۶ ودار ۶ سکی ۶ ہلا نیں شپ تیر نہ بنت
وابانی گنجان کے من ۶ بہرے بدے“

”ارسی مہ بیں؟“

اے بے وی ہماجنیں زہگان چو مرگ ۶ پریشتگ انت ”وہدے اے
درستیں جہر آوانی سر ۶ گوزنت۔ آوانی زند ۶ زانت ۶ یک المی او پکائی کے
کیت۔ گڈا ہر دوہے گپ ۶ پہ صدق و دل ستک گشنت کہ۔

”ماچو کہ استار ۶ شپ ۶ پاہار

میں نے سمجھا تھا کہ تو ہے تو درخشاں ہے حیات
 تیرا غم ہے تو غم دھر کا جھگڑا کیا ہے۔
 انگنت صدیوں کے تاریک بہیمانہ ظلم
 ریشم و اطلس و کنوَاب میں گندھوائے ہوئے
 جا بجا بکتے ہوئے کوچہ و بازار میں جسم
 خاک میں بکھرے ہوئے خون میں نہلائے ہوئے
 لوٹ جاتی ہے ادھر کو بھی نظر کیا کیجئے
 اب بھی دلکش ہے ترا حسن مگر کیا کیجئے
 اور بھی دکھ ہیں زمانے میں محبت کے سوا۔“

نہیں آگن ما اے لپے ”دل گریت او شپ ناریت

ء پچاران تے اے لپے ء بنی آدم ء سجا میں زند چپ و چاگرد کتہ۔ بنی آدم ء واہگی
 اومان۔ دلی ارمان ء واہگ ء گٹ گیری ء آسرہ وت پر اموکیں سکین بنی
 آدم ء مردینی یا جنینی واہگ (جنسی خواہش) اداے واہگ ء وت پہ سرگ ء
 سر و شاکشنگ و ڈبہہ ء غم ء لپے ء احوال انت لپے ء الی ء سرید بونگ ء
 لچہہ ء سرتا سر ء نوشتہ کناں

دل	گریت او شپ	ناریت
ما چو	کہ استار ء شپ	ء پچار
روچے	ء منتگیں	ارمان
زند	ء بامسارانی	پشومانی
زیبائی	ء	ندروں
زیبائی	ء	بلے

زیبائی ء زانت ء بزانتیں دریگتیں

دل مانگیں لہرائی ورنائی

کہ ماں غم داتگیں درویں 'ودار آزر دگین پاساں نہ

مہڑیت 'تکو سیت چوانگریں زرد ء غم ء آسان کئے

سالیں ساعتانی زند آسارتیں سکیں ء کئے جنیں زہیں

دل ء پر سیت؟

او کئے تہ کد دل ء داریت

دل گریت او شپ ناریت

دل گریت او شپ ناریت

کہ اے عاشق طبی اے واہگ ء دلمانگی گراں انت

بگند کہ بے وسی ء بے وفائی چوں ماں شاگیں کا پر ء ماہیں جنک ء

گریں انبازاں زریت

"تھی دگیں یا توں پہل کنت

اے خمار چم ء ہتم بوئیں بدن

پہ سر ہے تہ واہگانی گواڑگاں ساریت اے کو نہیں شراب

پہ یک دمانے تھی غم ء سوزمان او تھی مر ء خمار ء بے سار کنت

بل تھی شررگی ء رب ء قلم نتہ

لمے یک ساعتے پہ ساعتے صد

بے سر ہیں پاساں تر ہینیت

بے وفائی کئے بہ بیت۔۔۔ اووس ء

حزں گرونا کی نہ بیت بیاندت ء شمدیں شراب

بیاگر میں امباز ء زہیری چچ و تاب
بیا ماہ لقا ء گوگ او مہ رنگ داب

یک کتر ہے لوٹاں تھی عمر ء گردناکیں در ء

جنڈکن سری ء او جنک

اے نوک پابندیں گناہاں مانپوش

آماہکاں گوناپ ء ترانگ داغ دنت

روح ایرلہ انت

روح ایرلہ ء اے سہرناکیں قدح ء گندیں کہ لرزیت منی مہر ء اول دانک ء
ہناریں زبان ء تھی حدوک ء نوک وفانی ، من ، گیریت تھی لاز ء کسانسالی او
ہلک ء ترش او پیگور اں تھی زہیمیں دل ء نشیت زنداے چراغ ء مرتقمیں وٹ
انت کہ مہر ء آپش ء بایلت او گنجیں واہگانی ذکر میں حوناں دیر جلیت او ابدمانیت
۔۔۔۔۔ انت ۔۔۔۔۔ واہگ او مہر ء جتائی واہگ ء ذکر میں نشانی = منوں مہر

ء براں "ماپہ نباں"

تو شاعرے ء شاعری تران کئے

باریں دگہ شعرے بکس

"سہ سال پریں گوستگ انت پہ ہنچی 'مرچی مرد"

"زانے منی اے در نشانی ء ودار ء سکی ء"

ہلائیں شب تیر نہ بنت او ابانی گنجان کے من . ہرے بدے"

ارسی مہ میں"

اے بے وی ہما جنین زہگاں چو مرگ ء پر ہشتگ انت"

روح ایرلہ ہر روح پہ در دیں دل ء زیم آریں گریت او شب ناریت

اے عاشقِ طبی، اے دلماغی گرانِ انت بگنڈا میت رہے سیتیں سکیں گمن پہ وتی
پر امگ، اے تلو سیں درد، دے آرام دنت زرد، دگہ خوناکین درینے
جاہِ جنت تا مور بیت دیدانی نیلیں آزمان

”و شنام! جلگہ مکئیں

و شنام! جورین و شینتکانی

در آمد دستی، آوار“

گندے وتی لُج او منی مرس میار، نیادی، ”دوشی انگاہ، ہلک گہنت کئی خون
کے بوت جون“

”ماں اطلس او آبر-شماں، تاں بزرگ، دارین دل ات

او گار بوت“

تاں ہلک، یکیں نواسگ بوت، میر، مرکب، ناانی دیم حونی، روج گئے گوے

رسوائیں زند، چنت بر من تو مراں،

اے مئے قدیمیں واہگانی بندرانت

ماں سیہ شہیں روچان کہ چونچ مرتئیں مات، دل انت

صد نکرانت

مان سیہ شہن روچان منی نابودی، او ماں

تئی بنامی، ترس او گمان

ڈہہہ، غم و جان، غم او ہلک، شگان

کئے سکلہ، منوآگوں زمیں زرد او ارسیں چم

او سالیں سا عتانی غم پہ بامی انکراں داریت

دل گریت او شپ ناریت

ماچو کہ استار، شپ، ماہا،

انت اے لپے ء ہے گپ ء احوال دنیگ بیتہ۔ اے بنی آدم ء بھی ہیل
(NATURE) انت۔

اے خمار چم ء ہتم بوئیں بدن
پہ کتر ہے تہ واہگانی گواڑگاں ساریت اے کوہنیں شراب
پہ یک دمانے تھی غم ء سوزماں اوتھی مہر خماراں
گار کنت

بے سار کنت

مردم ء واہگانی سرگ ء بنجاہ ادہنجل یک ءے بیت واہگ وتی بنجاہ ء رونت اے
پہ دردغیں سکین زوت پد ربیت۔ ہے گواچن ماں اے لپے ء دی پیش دارگ بیتہ
بند کن سری ء اوچنک
آماہکان گوناپ ء ترانگ داگ دنت

شادیت کہ اداشی ء وتی دل ء مردینی واہگانی سرٹیکٹ ہر چیزے کہ وتی دیم ء ایر
کت آگواتاں گوتک۔ آئی ء دروغ پد ربیت اشی ء مثال ایش انت کہ نیک مات
ئے چچ مرگ آئی ء دل زیم انت۔ آدگہ چک ءے کہ آئی ء ہائی ء مرگگیں چک
ء چرگ ء جنت گندیت۔ آلوٹیت کہ پہ وتی بچ ء تگلوین دردشم ء وتی دل ء
وش بکنت۔ اگن ایک برے پہ گنوکی ہماچک ء گلایش کنت۔ بلے پداہما
ساعت ء آاے ہبر ء ماریت کہ چریشی ء آئی ء غم بہر نہ بنت آہنجویلہ ءے دنت۔
اد اے دردشم آئی ء دردچیلاناں زیادہ کنت۔ اے حقین جبرے ماں اے لپے
ء پہ جوانی جننگ یتہ۔ آماہکان گوناپ ء ترانگ داگ دنت "اد اے ہم ہے
گپ انت

گمند، امیت ء بے ستیں سکین ء
منن پہ وتی پراک

ارمان	منتگھی	ء	روح
پشمانی	پاسارانی	ء	زند
ناریت	اوشپ	گریت	دل
ناریت	شپ	او	دل
ناریت	شپ	او	دل

مردم اگن بنی آدم ء دلدلی چند (نفسیات) ء بچاریت ء بنی آدم ء واگی او ماناں
سرپد بیت۔ کہترین او شرترین چیز مردم ء طلب انت۔ مردم پہ وتی سرہنگ ء
تچ و تاگ ء انت۔۔۔۔۔ نین کہ اے سرہگ بنی آدم ء زند ء طلب انت ء آہر
جا اور ہر کجا ہمیشی ء تھمت پرے کار ء آباہ ساعت گندیت۔۔۔۔۔ اے رہ چاری
ء ہر یک ساعتے سالے اور رستان مشکل ایش انت کہ یک زند آسار تیں سکین
کے بنی آدم ء ہے دام ء دور دیان انت۔۔۔۔۔ اے ہبر ء احوال ماں اے لچے ء
پہ جوانی است انت

دل مانگیں لڑانی ورنائی کہ ماں غم دا تھی دردیں و دار آزر دگیں پاساں نہ
سرہیت تلو سیت

چوانگریں زرد ء غم ء آسان کئے سالیں ساعتانی زند آسار تیں سکین ء
کئی جنیں زہگیں دل ء پر سیت؟
او کئے ء کد دل ء داریت
دل گریت او شپ ناریت

بنی آدم ء تلو سو کیں واہگ وتی سرہنگ ء ہر وہد در ء چاریت۔۔۔۔۔ او ہر وہد
ء یک پر امو کیں سکین کے پرانی ء دام ء دور دہنگ ء وتی موچکیں ء کشان

۱۔ تلوں درد ء دے آام دنت
زر دے ہونا کین درینا لی باہ جنت
تامور بیت دیدانی نیلیں آزمان

سن ء سلیم احمد (اردو ء شرگدارے) ء شرگداری گیر کیت آ گشیت مردمے
وتی دوست ء خیال ء کنت۔ وتی جند خیال ء کنت۔ وتی ملک ء خیال ء
کنت۔ وتی چپ و چاگرد ء چاریت گناہ کنت او ثواب ہم کنت۔ فیض احمد
فیض گشیت گوں وتی دوست ء کہ آئی ء راڈیہہ ہنچو درد پر۔ کہ آوتی دوست
ء ترانگ ء نہ کہیت (مجھ سے پہلی سی محبت مرے محبوب نہ مانگ)۔ اے لپے ء
شاعر ء ہم وتی ڈیہہ ء ہنچو درد پر بلے آچہ وتی دوست ء بے ترانگ نہ بیت
”وشنام! جگہ کمئیں

وشنام جورین و شہنتکانی

وتیگانی

در آمدستی ء آوار

اداد لگوش کن ات۔ جوریں و شہنتکانی۔ در آمدستی ء آوار ء پد آوں دیم ء

ندوک ء گشیت گندے وتی لچ و منی مرے میار ء نیادی ء

گوں فیض ء جا بجا بکتے ہوئے کوچہ و بازار میں جسم ”دل بدارت اواشی ء

بجارت۔۔۔۔۔“ روشی انا گاہ ء ہلک گپنت کئی ہوں

کے بوت جون

اے مے قدیمیں داہگانی بندرانت

ماں سیہ شہیں روچاں کہ چونچ مرنگئیں

مات ء دل انت

صد فکر انت
فیض گھیت۔

لوٹ جاتی ادھر کو بھی نظر کیا کیجئے
اب بھی دلکش ہے ترا حسن مگر کیا کیجئے
اور بھی دکھ ہیں زمانے میں محبت کے سوا
راحتیں اور بھی ہیں وصل کی راحت کے سوا
اوائے چوش گھیت

مان یہ شہس روچان منی نابودی ء اوماں
تھی بنامی ء ترس اوگمان

ڈیسہ ء غم او جان ء غم و ہلک ء شکن

پہ حق اے لپے معنا او احوال نیگی یک سکیں جوانین او بے میں لپے اے اش ء بنی
آدم ء درستیں زند ء راچپ و چاگرد کتہ - نیں ما اے لپے ء پر بند ء
چاراں۔۔۔ لپے ء یک ہرے آئی ء احوال انت او دومی آئی ء پر بند انت لپے ابید
اے دوئیں چیزاں نہ بیت ہنچو کہ اے لپے اے احوال، جوان انت ہنچو اش ء پر بند
انت۔

اے کسمانکی لپے چو ہنگیج بیت۔ کہ شپ انت۔ تماری ہمناک انت۔ یک مردے
وتی درد و چیلاناں پیڑتہ۔ آئی ء وتی زند ء گو سگیں جبریات کائنت۔ آوتی مہلج
ء ترانگ ء کہیت۔ لپے باز جوانیں وڑے ء ہنگیج بیت چو کہ

دل گریت او شپ ناریت

اے کسمانک ء توک انت۔ ادا ہے مردم وتی زند ء تجربت او پکائی ء احوال ء
دنت۔ کسمانک چہ ہما پدا پاپہ پشت ء روت چہ ہنگیج ء کہیت۔ اے احوال ۱۰:

پہ جوانی کنگ تہ اے وہدء شاعرء دوست چہ مرء سلکیاں سنی نہ انت۔۔۔ ہمیشہ
وہدیکہ گھٹیت۔۔۔

زندائے چراغء مرنگھیں وٹ انت کہ مہرء سوزمانء آہشء بایلت او گنجیں
واہگانی ذگریں حوناں دیر جلیت او ابد مانیت تہ آ گھٹیت۔۔۔ ”ماپہ نہاں“
تو شاعرے ئے۔ شاعری تران کنے“

اے ہبران رندپہ و ماہء پیش دارگء

مثال دنہگ بیتہ کہ چریشی پد ربیت کہ یک مدتے گوزیت پد اشیء رندائے گال کہ
”سہ سال پرین گو مستگ انت پہ ہنچشی، مرچی مرو

جوانین مانادنت۔۔۔ او چریشیء زانگ بیت کہ اے پرین سہ سالء اے مردم
ء باز درو کشتگ۔۔۔۔۔ او پد اہما کہ پہ نہ ات مرچی گھٹیت
”ارسی مہ نہیں“

اے یے وی ہما جنیں زہگان چو مرگء پرہشتگ انت ”لچہء تہادومی ندرہء
مردمء پہ واہگانی وت سرگء سکینء احوال انت۔ او اے احوال بازگوں
شیواری دیگ بیتہ اے وتی مردینی واہگان سرٹینگء یک جنکء نیمگء
روت ہیے خاطرء کہ

”اے خمار چمء ہتم بوئیں بدن پہ کتر ہے تہ داہگانی گواڑگاں ساریت“ اشیء
رند ہیے جبر انت کہ ماں ہئے ہتم بوء انبازاں روت اشیء پدو ککلی کیت پد ا
ہنچو گھٹیت

چنڈکن سری ء او جنک
اے نوک باہندیں گناہاں مانپوش
آماہکاں گونپ ء ترانگ داغ دنت

اشیاء چہ سہرا بیت کہ آئی ء و شہ نہ رسیت او بیزاری او پشومانی ءے بیت ہے اہم بو
 ۶ سینہ ء را گناہ گشیت ہنچو آئی ۶ دپ ء در کیت ” آماہکان گوناپ ۶ ترانگ
 داغ دنت ” در ستاں شر تر یں بھر لچہ ۶ ہلگ ۶ بہر انت۔ اولی بند ء گوں سے رند ء
 دل گریت او شب ناریت

کریم دشتی

ساہ کندن

ساہ کندن ۽ چمپاچی ویوانکی ۽ استنت زبان
 چھے بہ بیت پہ گندگ ۽
 گوشے بہ بیت پہ اشکنگ
 امبروز ۽ گراں باہندیس آشوب عاقبت اوبادگال پہ ساعت انت
 ساہ کندن ۽

گندنت و بے روک انت چم
 کرانت بلے گوش اشکننت
 ساہ انت و بیگواہ انت زند

گند قہر ۽ آدمی گستائی ۽
 ارواہ ۽ چھانٹاں سر ۽ زرتگ جہاں
 کرانت حتی گوش و منی گنگ انت زباں
 توچو بدل زرتیں زبان ۽ منت ۽ بے باورے
 من چوز میں جسمانی قہرس نیت ۽ پید اوراں
 توپہ سگاراں کپتگیں کوٹ و کلاتان گلے
 من پہ پتی میراٹ و ماتیں گلزمین ۽ ٹکوساں
 من آدم ۽ اوبادگال
 مہرانی حقین وارٹاں

راستے کے تھی سو ب، من، مرگی کہہ
 شاتے کہ تھی زور اکی، مرچی پدا، زند، یلیں بچے جتہ

بچ آجونی

بچ اینی

بچ گل زمین، دیدگ و زرد، مراد

بچ غم جتیں بنی آدم، رکھنگ، جہد، مراد

بچ دیر مانیں شادہ، شوہازگ، مزد، مراد

بچ زند، مہر، مجتبی ارمان

مستاگی عذاب، آسر

تو پہ سرانی گڈگ، زند، خیالان، کٹھے ؟

پہ سنگ، داشت کئے پل، چہ بوتالانی

مرک، منی لوٹے، ارداہ، بکش

کوش، منی باڑائے، مہر، واہگاں پاہو بدے

بیگواہی، نہرے، بکن رٹن، مہنگ، ایرجیگ

زانت، بکن تیر، نشان

من پہ مرگ گارنہ باں

مہران کہ آوارنہ باں

داں عاقبت امتنت منی گامانی رند

داں زند بیت روک انت منی حونانی لیک

من مرتگاں، تو ہم مرے

تو زندگ، من زندگاں

ساہ کندن ۽ چمپاچی ویوانکی ۽ استنت زبان
 مھے بہ بیت پہ گندگ ۽
 گوشے بہ بیت پہ اشکنگ
 امروز ۽ گراں باہندیں آشوب عاقبت او بادگال پہ ساعت انت
 ساہ کندن ۽

چو پہ ارزانی ء تائیت نہ بیت تیر منی
دل جم ء واب مکن ' واج منی میر منی

پہ وتی تنگہیں جوہان ' بشوہاز' زرے
اے زمین انت ادا ہر جاگہ کنت' بیر منی

چہ منم ء روک منی عاقبت ء قندیل انت
"مر چیکیں" دھنز نکنت واگہ ء سیکر منی

بید "زندآپ" ترہیت اے منی عشق ء ہوشام
وہد ء "تبدآس" نہ کنت املو ء دیر منی

گرند یک ڈائیے بزانی کہ ثلیت طوفانی
پہ تو یک حکلے' اے تہنبل وناہیر منی

واجہ ہر جاگہ روئے ' راہ پداں گار مکن
کہ چو تلک انت ہمک رہر ء پد گیر منی

اے دل ء پہکی انت' اے نیت ء نیکی کہ عطا
وت ء لیکنت مرید اے مزنیں پیر منی

وفاء نیادی

من نہ زانتگ کہ تو چوارزاں بے
 کہ تھی مہر و فایان ء نہ بیت گ قیمت
 من نہ زانتگ کہ اے کد ار ء نلنگار ترا کنت بہا
 تھی رکانی گلاب و تھی چہمانی شراب ا
 ماہکانی اے انارکانی تھی ا
 تھی زلفانی سمی ساہگ ا
 تھی امباز ء ہتم ا
 چو پہ ارزانی و بے قیمت ء کد ار ء نلنگار ء سرا بیت بہا نیادی ء کیت
 چونہ زانتگ گ من
 من نہ گوشتگ کہ منی خون و منی جند و حیات
 پہ تھی امبازاں
 پہ تھی پھلی نیں ہچکند گال قربان م بنت
 من نہ گوشتگ پہ منی میسی ء ہر چیز منی جان ء بدل
 پہ تھی شدی نیں تران ء سرازر شان بہ بیت
 بلے تو ---
 تو مہر چہ

چوں پہ ارزانی و بے قیمت ء ہچکندگ ء پھلاں در نزلے
تھی امباز، تھی ٹوک پہ کھدار ء ٹلنگار ء رس انت

☆ من تہ گوشتگ کہ تھی قہر، تھی جور من ء
چم و سرانت

من تہ گوشتگ کہ منی دوست نہ زانے تو وفا
بے وفا گوشتہ ترا من کہ وفائے ترا بیت

بلے اچ تو من وفاء چیا امیت ء بداراں دلبر
کہ منی دوست نئے تو، تو جھان ء دوست ء
تھی خندگ، تھی ہچکندگ و ٹوک

پہ جھان ء زراں
مں گلگ دارنباں نوں
چہ جھان ء اچ تو
کہ تو ارزان ء نوں
من ترا بے وفا پھر نہ گوشاں

نوں تو چو ارزان ء کہ.....
کہ پہ کھدار ٹلنگار ء سرا
تھی مہر تھی یاری کہ رسیت
کے پہ ارسان کے؟ پہ ارساں
کے پہ ارسان پہ آہ سردان تھی بولی ء دنت
نیت ہمارو چ کہ ماں نیادی ء کھدار ء ٹلنگار بہ بیت
جار بہ بیت

کہ تھی مہر عطا یا زرتاں
 تھی رکانی گلاب و تھی چمانی شراب!
 ماہکانی اے انار کانی تھی!
 تھی زلفانی سمی ساہگ!
 تھی امبازرء اہم!

زند پہ جھیرگ و مرک پہ مودگ ء آسان نبیت
حکیمیں زندگ و زالی زاراہاں گزران نبیت

جی او گلزمین، نور شزاں کنت ماہ ء جنت ء
عمد ء پل کتگ، نیں روج پدا سوچان نبیت

مہرے کہ نہ دنت دردے، تہ نبیت سوداچ سر ء
عشقے کہ سرانی زیان نبیت، تاوان نبیت

یکے من کہ ماں زرد ء انکراں ہچکنداں، زراں
یکے آکہ من نود ء ساہگ ء دشان نبیت

ماکہ ء زندگاں الماسان ترا وحد ء کیلو ء
گوہر قیمتی تراش ء منت ء درپشان نبیت

یا تانی سرا شزان انت حتی پادینک ء توار
چاپانی سمین مہرانی پدا ویران نبیت

زرد ء دشی ورژن ء ایمنی ہر ہند ء نہ انت
ہر جاہ کہ قدم عمدانی کنت، بولان نبیت

توقہرے آسمانے

(در - کتیس من و تو دوست بو تیناں بلے بوت نہ کنت)

ہر پلوئے چو زانت، زہرے رگاں روانے
 پہ دیدگاں چو نیلیں تلکے
 ماں گام پہ گام، پہ مرد و زواہیں بنی آدم، سرہانے
 پہ مارگ، چو حق، واہگ کشیں زبانی
 پہ ترانگ، تو عمرے
 عمدانی زرد، نقشیں یا تانی گپ و ترانے
 پہ زانگ، زیانے

بخت ایر جیگیں وحد، زور آپ، بن زھے تو
 نپت، کشار سوچیں آسانی بھگے تو
 شپ مانپتا میں روچ، شمانی واہے تو
 استار تو سیں ماہے
 شہر آسرا تیں ساہ و جمر حزیں و دارے
 تو موسمانی قہریں مہرانی و ازدارے
 پہ یکی، ہزارے

من مرے گل زمین آل
 مں مرے گل زمین آل

(میان استمانی گل)

”وٹی مہری تاچیناں دو گامء“

--- چار پاسء

منی مہری تچیت بے آپ و تامء

من لوٹاں، بیت منی مہری، سلامت

منی مہری کہ کواریت بید کیچن

منی ظاہر در انت چو کہ باطن

--- ویملاسء

ملا مت ؟

کے ملا مت

کئے ملا مت

کدی بیت من نہ زانیں منی آگہی چہ واپ ء
من ء چ شفا نہ داتگ دل ء اشکریں کتاب ء

تہی قد حاں زہیر ء من ء وایگ وایگ کریگ
چو شرابی کیں گلاب ء ، چو گلابی کیں شراب ء

منی کرنگیں گنہ نوں من ء چے بدنت باریں ا
من ء دا تگت گنا ہے منی کرنگیں ثواب ء

اوسمین و آسمی بو کدی مئے گورا بیا تو
تو بدے شفاریں بیکاں منی زرد ء پیچ و تاب ء

منی جھیردگاں : لیاں من ص دنت گداری
من ء چے کھیت بانگ منی کا گر ء جواب ء

کدی مسہورانت کہ شنگ انت اکدی دیدگ انت خمارانت
من ء شاد گار کرتگ ہے سمیانی داب ء

راہ گوز

(لالہ شاہوانی ء نام ء)

راہ گوز

بیاد دل ء تہترن ء
آس کھتگ کہیں گلزمین ء

تو میارانی اندیمی ء دت شموٹے

چوں پہ ہوشے

ماپہ چمپاچی ء کور

دل دور

دست موشاں جھانے شھازاں

تو کہ ہچکنڈگ ء جو ریں تہل آپ

دات درودے کہ زند ء شگان انت

مجھی سوزے مان انت

ماپہ بام ء زراں بام تھام انت

تھی حیا لانی مہر ء رگام انت

منزل ء حاک ء سوغات دور انت

من و تی انگریانی چمک داوں

گلزمین ء در آمد کجا انت؟

تو جتائی ۽ دردے
من زھیرانی زرداوں
بیا کہ موجیں خیالانی لاش ۽
کو پگانی میار ۽ بزوراں
قرن قرنائی بے سیتیں امیت ۽ بار ۽ بزوراں
ودار ۽ بزوراں

گور تک انت، تھار انت، سک انت
روژناہیں خیالانی شک انت
مراہ گوز
بیادل ۽ تھترن ۽
آس کپنگ کہیں گلزمین ۽

(مرہٹیکیں رند و لاشار ۶ نام ۶)

آس وتی کہ عس وتی، سنگ وتی دسروتی
زیبیں دل ۶ کجا براں، تیروتی جگر وتی

کھنگ وکت ۶ ہمہرانت، نپت شلیت وہا رکننت
دائے گدان ۶ شنگین اگوات ۶ کنے سپر وتی

آہن پہ آس موم بیت، آپ نہ بیت دل تھی
اوپنی مر ۶ دھیتکا یا واہگاں بیروتی

سیت پہ جنگ شکل انت، وت پہ وت ۶ بدل نہ انت
رستم ۶ سیالی ۶ مرو، گرز ۶ مکن گزر وتی

”مولا ۶ شہجو ۶ بگند، گیر آر، تل و تازیان“
چاکر ۶ ہاریں گورم ۶ ملتہ کاہ چہ وتی

بیا پہ زمین ۶ عاقبت، کوہیں سہراں کناں قطار
دژمن ۶ ہور ۶ ماں سر ۶ ہار کتہ ہنر وتی

دل کہ چھیت اگاں عطا شیرکنیں گال زہرہنت
ماتھی خیال ۶ ساہگاں، مارامہ لیک ”در“ وتی

چودت پچیس آبریشمی ہال ۽ بریں
چو 'کوه قاف' ۽ 'گوندو ۽'
چو بوئے بوئے آدمی

اچ ویت حزاں

ہے۔۔۔۔ مئے خیالانی براق

ہفت آسمان مہر ۽ گدار ۽ کلہ انت

پہر انت بے ہفتادو ہفت سرگ ۽ بدن

گر میں بدن قہرس زمستانی شپاں بے و اب کنت

ہو رکیں شکم مہرانی و شمس لذتاں بے تھام کنت

عاشق طبی بے جو زہ ۽ پہکی نہ بیت

رونشت و رو باہند یک

پہ ماہکان ۽ نگرہ در نزیں ساہگ ۽

گستانی انت جنت زہرس آسمان چہرس زمین

سرپیت و بیرانی زمین

سہزیں کہیرانی زمین

جی ماہکان ۽ بندر ۽ سہزیں کہیر

اچ ما زمین منداں نہ بے اندیم و دیر

سیہ تاکی انت کیائی مہر ۽ شکلیں نوکاپ ۽ بیت

ایوکی انت لعلیں صدو ۽ گل زریں گندوک ۽ بے سو میں میار

سیہ تاک باتے 'جی منی مہر ۽ اول راج' ۽ تار

مرک انت منی باغیں بہشت ۽ دشمن ۰ قہرس ساہ

۱۱
مرکء پہ باتے ملکیت
گرشن انت پہ مرء آسریں عشقء چو لکھء کنگء چکاگ
گرشنء پہ باتے ملکیت
ماہء سرء رستگ کبیر
باغیں بہستانی زہیر ۱

زیادہیں ہڈوک

من و اب پکت اتوں
 کہ پجا آرتگیں زبانی ء من ء توارجت
 ”تو مرتگے“ من جہ سرت
 من دیت۔۔۔۔۔ کل و اب اتاں
 من زانت، من نہ مرتگ اوں
 بلے تہ روج مرچی ء من جھیرگ ء اوں کہ کئے ات
 من ء توارجت
 دوستے ات کہ دژمنے
 خیال کت
 تہ دستے ات گوشے کہ کے
 پہ نرم و نازکی، منی گلا لکان ء مرزگ ء ات
 من چک جت تہ کس نہ ات
 من گوش کت
 تہ برمشے کندگ ء
 پہ ہلا ہوشی ء شگوست وشت
 ہڈوک زیادہیں گنوک کنت دل ء

یاں حاکاں واھگانی با گچنیں دید گ ۽ خون انت
تراچے؟ تو وتی پادانی پادینکاں ژلیکاں بو

دلوں کاری چہ بدواہانی گنچیں تھون و پیگوراں
چو کنٹک عالم ۽ چمانی دیدوکاں ماں جکاں بو

چہ بے حالیں حدوناکی چوشار ۽ پلوئے یسینت
منی شپ کپتیکیں زرد ۽ گٹھے ماھے جٹکاں بو

اگں چو سیمک ۽ مہرنگ ۽ رنگ آسی پھراں گشتہ
ترا دروھی دل ۽ انگرا چو جس کپتیس ترشکاں بو

کدی تو ہم بیا گوں اومنی ورنائی ۽ ممبراہا
اے زند ۽ تبدی کیں راہاں تھی عاجزتلاں بو

اگں مسکیں سحار گوات ۽ گل ۽ دروتے نیا ورتہ
اے بدالیں دلوں پرچہ مکیناں دنت کہ ہکاں بو

طیب ہرجی گشتت، بے گشتت، اے شادمن زانیں
منی نادراھی ۽ بن چہ ہے شہر ۽ جنکاں بو

الماس

حیالانی نیلیں پچیں، آسمان
 ماں و تہ منہء
 کئے بزاں کہ چے گنجیں زری در پشی میں روج
 تنگہ شلیں ماہکان
 گواڑگ ابوہیں استار
 داریت

اے الماس کہ ہر تہاری، تہاریں شب، شیشک، را
 پہ تہار بڑانت
 ہر غم زریں جہر، را، پہ گیوار گیشک، دور شماریت
 لہنت
 وحد، دل قہریں سوداگر،
 یکبر،
 زرتگ انت
 زورگ، انت
 شب و روج، پرین کوار
 انگت، چانہ سر رچ بیت

وحد، اے گران بہا
 نام، قطع، و دار، چوسک دل کتگ

(قرن و دور آسرس مد تانی غم ء مرک قحطے نہ انت ۱۱)

وائے وائے دل ء گلزمین

کہ دور انت چہ اے هستو مندیں جہان

خیالانی نیلیں پچیں ' آسمان

اے حکک و گیاہیں لد ء

قرن و دور آسرس مد تانی متا

است کے '

تہ بس

وا حک ء در تہ شالیں فقیر

وا حک ء در تہ شالیں فقیر

گوں امیت ء کچکول الماس ء یک شمے ء پنڈگ ء

چندی مرکانی زند ء پدا

سرجنان انت

چو چو چک و دتک ء هل کاریت '

زریت '

لکو پیت '

خیالانی نیلیں پچیں ' آسمان

دل ء گلزمین

اے الماس ' رب ء دس ء بے وسیا

زرشاں بہ بتیں تھی سرا استال بر شمس جمبری
سائل ہکنت تھی دیدگاں رو زردگئے زردیں زری

نوشاں خماری قدحاں گنجیں غماں بے غم بیاں
شنگت پدا ہم مئے سرا کاژانی گل رنگیں سری

سجدہ کناں کل ء تھی پنچو کہ حاوند ء در انت
او محرمیں گودی امن ء پچر نہ براہی کافری

سرزانی ء پاساں ء کد، کاری مئے آزر دین نصیب
مئے واہرس زرد ء کدی شنگی تھی طوقیں گوری

مسکیں سمین ء کئے بدنت لہمیں غمانی پو ء
مہران منی بر = دل ء گوں دش زبادیں مہری

پکران منی ء اے عطا سر پہ بشارت کشتہ
جی مہہ لقائیں گل پری اجی کی واجی سومری

چومہ ساڑائیں وت ء

بل زرا غیر بچار انت کہ گل انت
 دل ء آہ سرداں بکشت کہ گل انت
 آوتی دور گیس اندوئیں دل ء سارت کدی کرت کن انت یا نہ کن انت
 بل کہ بے چارہ گل انت

اے تھی عنطریں زلف
 تھی مہلیں بیک
 کہ چوسیاہ مار ء انت
 پہ بدیں گندگین و مکھیں دل
 (کہ نہ دار انت کدی آپ حیات "ء ہسی)

تھی اے کجلیں بروان کہ تیر انت تیر انت
 پہ بدیں چم و نظر

منی بانک اے تھی قد حیں چہمانی خمار
 تھی خون رنگیں "منابس"
 اے انا کافی انار
 چون من ء داغ دہ سنت اا گار کن انت
 چومہ ساڑائیں وت ء
 چومہ ساڑائیں وت ء

شہ مریدے من نہ اوں گل
 کہ بہ جنت شعر پہ شہر
 کہ بدنت داغ پہ داغ
 کہ بسوچیت وتی بند بند ء حڈ حڈ ء
 پہ مجازیں حانی
 پہ مجازیں چاکر
 چاکر ء مٹ پد اپید اک نہ بیت
 آجتائی، آ مجازی، آ مجازی نی نہ بیت

من نہ اوں شاحد ادے
 کہ دل ودستے پجنت،
 اچ وتی مرکب ء نال
 آپد اقرن تیت
 پد امھنازی و مرگوئی، پوگی نی نہ بیت

سی ء درو شمیس کاڑانی سروک
 من نہ اوں مست
 من شید او گنو کے نہ بیان
 ہچ نہ بیں کوہ و تظاران و گراں
 دست ء وت سی ء باہوٹ جتائی زراب ء نہ کناں

سی ء درو شمیس کاڑانی سروک

شریہ ساڑائیں وت ء
 شریہ ساڑائیں وت ء

تو کہ مھرے اگی پمن دارے آپد اقرن تیسیت
 آجتائی، آجازی، آجازی، نی نہ بنت
 بل تراغیہ پچارانت کہ گل انت
 شریہ ساڑائیں وت ء

کجلیں شام ا کجبا دستگ
خنی میں بام ا کجبا دستگ

کد سر پنت زرد ۶ آسمی میں پھل
اے نہنگام ، کجبا دستگ

کس زانت مے تیر کہیں پاساں
واب و آرام کجبا دستگ

گند تھی مجلس زہیرانی
شا نتگی دام کجبا دستگ

کد بہ رمبیت ہتم کجبا ۶ کیفی بام
بار و بشام کجبا دستگ

ارس ، پچکند ، دورگ ، ۶ درماں
جی تھی نام ا کجبا دستگ

واہگاں بل ۶ قد میں چماں
زرد ۶ ہو شام ، کجبا دستگ

شاد بل منزلانی و ابان ء
 نیں سگہیں گام گججا رستگ

ماہنامہ

جبر نہ گیشس زبان ۶ دانائی ۶ جبکہ نہ اول
 کہ اے زند قرن قرن ۶ عذاب ۶ چکاس ۶ تجربت انت
 پہ عمر اگ زانت ۶ لیکھے بوت
 تہ گیدی سرجمی نہ منت
 آسری نہ عجبات
 ودیگی ۶ مہر مرت
 بنی آدمی نہ رکھنت

پہ مہر ۶ پیٹخمبر ۶
 کسانیک دست ۶ دستگ
 پہ زانگ ۶ پیری ۶ قلم
 عج نبیت بدل
 کہ معنی ۶ لولیاہی گوانزگ
 کہ وعظ ۶ ادیرہ
 ہردکانی ابد --- ازل
 کاریک و پکار صدیک
 گرشن ہریک سر ۶ عذاب انت

گرشن --- مہر ۶
 کہ تلو سیں زند ۶ عمر ہر ساعت ۶ شہاز انت

کہ گر میں امباز ۽ قرین تہنایانی جھد انت
 گرہن --- زیبائی ۽
 کہ راستی ۽ تہلی انت چو گناہ ۽ لذت
 گرہن --- زانت ۽
 کہ زند و مرک ۽ میان ۽ دو رپاندیس دگ ۽ منزل
 گرہن لاپ ۽
 کہ پھک بے منت انت چہ عمر ۽ دل ۽ مراد ۽
 چو داهگ ۽ گرہن
 برہنگی ستر
 دود بدواہی
 طفلی ورنائی پیری
 نیکی بدی غم ووشی
 ظلم پریات امن آجوئی
 میر مہناز و من
 ہمک آدم و حوا
 گرہن ۽ زمزمل آسمان ساہکیں فلاطون تا عطاشار
 عمر ۽ بے منتی میں شہار انت
 جبر نہ کشیس زبان ۽ دانائی بے پکار انت
 نہ آسمان آپ نہ زمین نہ رگام
 دروشم نہ رنگ و دانگ
 نہ وحد ۽ چکاس
 زانت ۽ گیدی و فائیں ارواہ ۽ ملکموت انت

کہ یک بنی آدمی
 ودیگی
 ازل تا آسر
 زانتی و زانت یک تماسر
 جبر نہ گیشیس زبان ءء انائی ءء جبکہ نہ اوس

من چو پھل ء ہتم ء چلک ء پاہار کنناں
چو سمین ء مں لواریں غماں افار کنناں

زندمانی تسی رنگراہ ء سرا، آبلہ پاد
چک جناں چاران کہیبانی گل ء توار کنناں

من ء گریگ نئے چہ جہان ء جوراں
من تسی مہر و وفایانی سرا زار کنناں

تسی ملک کہ سرپنت پھل ماں بہشتی کوشاں
تسی لڈگ کہ دل ء گواڑ گ ء سربار کنناں

چٹ و تاہیت من ء شاد جہاں پرچہ کنت
اے زبیرانی گنوکان ء کجا سار کنناں

اے ایرر چیں بیگہ اوں نزانیں
 کجام سیاہیں شپء تھاریں پھراں ہواروں بکنت
 آج اوں دلء بشانیت

ہزار داغ انت، ہزار زیم انت، ہزار درد انت
 کہ گو سنگیں زندء ساعتانی، ہزار پاسانی

-- وشی و تلیانی ادیرہء ترہوک انت
 اے ایرر چیں بیگہ اوں نزانیں

اے ایرر چیں بیگہ اوں،
 کہ زلمیں دلء را دور ایت
 یا تانی مچ نہ ہلو کیں چندی کیں چہر،
 وحدء دریا، سینگء بود کنت و شگیت
 ہزار داغ انت، ہزار زیم انت، ہزار درد انت

اے پاہو، درین ماں شپانی تھاریں پاساں
 ز ریت پہ حونا کیں بام
 سھرانہ کنت مچ نام
 زرد حشام

ادامنی لاڑکیں ہزارنازیں کا
 بہشتی نہیں دتک، وڑا بیت چاڑو بے چاڑ
 پہ اری میں چم
 او زیادہیں بے زبانی و بے دسی و بے کسی، زہیں غم
 من، گھیت کہ دعا کنیں پہ وتی ہزارنازیں کاڑ، مرک
 (دپ اوں پر شات)
 اگں من کلیں ریں اے ڈیہ،
 اے گلزمین،
 ہزار داغ انت،

ہزار زیم انت، ہزار دردانت
 کہ دور۔۔۔۔۔ آ پور، تے دید گانی روک،
 آشیر محس چو چک، راگندیں
 کہ گر بندیت وچ نہ گندیت
 ابید شیر، بدل، وتی رنج کشیں ماس، ازل ریں
 جکگانی پالا نگیں جلیں خون
 خون بیت دل
 ہزار داغ انت، ہزار زیم انت، ہزار دردانت

گھیں دل،
 کہ اگں، پہ اے بے دسی، پہ اے غم، پہ زندر، اے بے وفائیں ساعت
 کہ قبر بیت مان پدا ہزار سائیگی گوستگیں زندر، تہتریں،
 چ نہ بیت، تہی

تہ دوشی میں آ، خمار ہمیں، زباد مہر
بہا بدن، لعل رک

پا سے بدنت

اے ساعت ء بکنت تیر

ماں گو سگیں زند ء زیم و نپاں

بکنت دگے کاڑے

دنت دگے زیم آزگی یے

دگے شکون دی می یے

کہ یا تانی مچ نہ ہلو کیس چندی میں چہر

وحد ء دریا ء سنگ ء بود کنت و شنگیت

اے ایر رچیں بیگہ اوں، زانیں

کجام تاں سیاہیں شپ ء تہا ریں پھراں ہوا روں بکنت

آج اوں دل ء بشانیت

عمدانی بیگہ ءِ را شپے گون روج بیت
تا نکدہ ، وفا ءِ بانک ءِ نیون ، روج بیت

زنکائی ساہ کندنیں اے زند ءِ ہردمان
رولہ پچیت بام بلیت ہون روج بیت

رخشیت مہہ بدن تہ مریت منت ءِ چراگ
یا تانی شر ءِ دروہی ءِ شپ چون روج بیت

رژن ءِ گروک ءِ شل کہ ذہنیت تماری ءِ
آس ءِ رابام ٹھاہ کہ رہ شون روج بیت

اندیمی ءِ وتی نہ کدی چیر بیت شپ
قرس زانغیانی گل ءِ دون روج بیت

مانداشتہ پدا ما تماروکی ءِ را آس
بام ءِ تلام بیت ، شپ ءِ بچون روج بیت

دل چو کشار ءِ موسم ءِ منت گرنت عطا
جوہاں ماہ بیت نہ کدی رون روج بیت

داغوں مدئے چو تشون و شگناں مجن من ء
او زند ء درد! بیرگ ء دردی مکن من ء

دازی میگنج دور و بهشتانی ترانگ ء
دین ء زبهر کنت کج ء لمیس بدن من ء

پننی ارس، خون دل ء ترانگانی نود
چے چے نذنت اے اتم ء تاک وپن من ء

امباز نینن ترا کہ منی ساہ در بیت
ارواہ دنت پدا تتی شار ء کفن من ء

مراں دیگاں چے؟ کہ من وت ندراتوں تتی
ارمان کہ دور دنت تتی زہرس وچن من ء

رہیں حدا من ء اے زہری پہ چم و سرا
انگار و آج دنت، اے تتی تو ومن من ء

پچے نہ حز کناں چرے امروز ء کوڑویں
اے سدکیں دل ء کہ حز ہنتہ مزن من ء

زمیں زبان زپتیں بے شات انگت ء
 وائے وطن من ء منی وائے وطن من ء

رژن ۽ آشوب

دل منی ۽ گنوی ۽ دانا
 واهگاں دنت و هیلوی لویت
 ۽ خیالانی اوست و امیت ۽
 مو تکاں دنت و شادھی لویت
 مہر ۽ بے و انکیانی مہر ۽ جنت
 زهر چارینیت زندگی لویت
 کنت ۽ ساعته گل و شاداں
 دنت عمرے و آسری لویت

مانشائیت تنار ماہیں شپ
 گیر کاریت ماہ و استالاں
 جہراں آسمان ۽ مورک مجیت
 لویت روژناہیں روچ ۽ احوالاں

دل منی ۽ گنوی ۽ دانا
 چے کشاں چے کشیت و چے لویت
 بلے انگت ۽ آدم ۽ ذات ۽
 ۽ و تی فہم و عقلم ۽ پر مات ۽
 پروش داتگ مں بے میاریں دل
 آدماں مں او بز کاریں دل

واہگ ۽ هیلوی خیال ۽ اوست
 شادہ و مہر مجھی زند ۽
 آسری عمر ۽ روچ روژنائی
 آدمی ذات ۽ رژن ۽ آشوب انت

رژن ۶ آشوب انت
رژن ۶ آشوب انت

شپ ۷ے کہ بام مه سا ریت ۷شیس شپ را سوچ
 ۷ عمرے ۷ کہ وداریت ' ۷شیس شپ ' را سوچ

تو روچ ۷ ۷اجه ۷ے ' استال وماه ۷ ۷ابندے
 ترا کہ ۷جه میاریت ' ۷شیس شپ ۷ را سوچ

بدت داغ ۷شیس نیمروچ ۷ آس بدے
 دلاں ۷ آس بگواریت ' ۷شیس شپ ۷ را سوچ

کشین واهگان ۷ روژنائی ۷ نام ۷
 دل ۷ چراغ ۷ تماریت ' ۷شیس شپ ۷ را سوچ

ما "کوه نند" بنی آدماں ۷ آس ۷ اپوگ
 تریشک ۷ ما شماریت ' ۷شیس شپ ۷ را سوچ

ماروچ زردگ و گورہام ' ماسمین و صبا
 نہ انگہ مارا کماریت ' ۷شیس شپ ۷ را سوچ

ما "رژن ۷ بخت" تہا روکی ۷ ۷ روک ' عطا
 ۷و روچ ۷ راہ بداریت ' ۷شیس شپ ۷ را سوچ

سال ہدا مرزی

چراغ، مر مرا کیس روشنائی،
 چوماہ، دیر گندگ، پہ تلو سیں ہدوک، ایات
 جسانی اعلیٰ مینیں انکراں
 چو ایوک وجتائیانی درد، ترا زکافی داگ
 اطاق،
 چورؤ کیس واہگ، تماریں بندر،

اے ار سے ات کہ انگرے
 چہ دید گاں منی۔۔۔۔۔
 چو دید گانی دوستے، شمو شگ، سکین
 کپت

اے سالے ات کہ ساعتے
 ترہت کہ تلو ست کہ شت
 آدوستے ات کہ دژمنے
 چو بومیا، چوراہہ دروہ

دل ات کہ پہ کئے، زرت۔ اے سال، ساہ بکندن، شپ،

زندگیس لاش، کفن

زندگیس لاش، کفن
جان برھنگ انت
یا بکش چہماں منی کوراوں بکن
یا، لگوش اے زندگیس مرک، نشان، دور کن
تکو سیت، لاش و کفن شرمندگ انت
جان برھنگ انت

جنپ جنپ انت
بند بند انت
ھر گورو ھر نیمگ،
چو بلاہ،
گوانک دنت قبرانی دم تو سیں تھاری
بوئے بوئے آدمی،
گوش کروچیم کورانی دل،
زندانت قبرانی تہا،
(وت پشومانی، پھمگ، چوار زان نہ انت)

ٹاک تاک وپن پن، بے وسی
نام، پھٹلیس نوبت،
سزات، نہ چوکہ چار چندانی کفن

لاش ات 'نه لاش' زندمانیں تلو سگ
روچ و شپاں 'پہ تہدو ساہگ' چار تگ
پہ تہدو ساہگ 'مار تگ
اے برہنگی! آبرہنگی!
کہ روچ و شپ کو رنہ انت، کزنہ انت

زندگیں لاش 'ء' بگند
پیمانٹ کنت
پہ تاک تاک و پن پن 'ء' برہنگی
"اے بزرگی! اے عاقبت!
گردات یا آسربہات"
وت پشومانانی زانت 'ء' ایمنی پہ برہنگی
اے برہنگی زندانت
سزانت 'برہنگی
اے برہنگی 'ء' حز' اچ و ت حز' باہوئی ہوس!

مکنداتاں بہار گاہ ءِ پشین ءِ
دلایاں من کہ ویرندانی یے بیت

نہ رنجاں من دل و بنداں پہ داغ ءِ
پہ ہر شاہ ءِ اگاں پش حانی یے بیت

تسی رکانی یاقوتاں نہ کرزاں
منی بخت ءِ کدی مہکانی یے بیت

کدی شہمنت تسی شار ءِ ستارہ
کدی زرد ءِ منی زرشانی یے بیت

وداری نشتگاں او شاد بلکن
چہ بے بیٹیں امیٹاں جوانی یے بیت

تُن آپ

من گنوک اوں

کہ چہ پراہ و دور پاندیں دریا ء یک گٹکے آپ لوئیں
گنوک اوں

کہ یک گٹکے آپ چوں چندی سالانی تن ء نہس گیر کنت
کے بزانت کہ منی تن چنت سالی ء

--- چونہ بوتگ نہ بیت

کس نہ لوئیت

پہ یک گٹکے آپ سک دیر میں تن ء ء باہند بکنت
دل تکا نسر بیت

--- کئے بزانت کہ منی تن چنت سالی ء

اوپد اتن اگن نز آگک پہ یک گٹکے آپ نتر نہ بیت
--- کہ یک گٹکے آپ

چو بے بہا..... اوحد ا

ماں چخس پراہ و دراجیں تیا ب ء در بیت

پراہ و دراجیں تیا ب

پہ گٹ گٹکے ء ء تر مپ تر مپ ء

وئی چندی عمر ء و دار ء بہا

داتگ وائے کو اء راسر شان کتگ

جوان کتگ

--- من گنوکوں اکہ چہ برھنگیں :۔ گ۔ ، سہراں
چوں پ ارزانی ء خشک و سیناریں لشان ء ایمن کنیں
من گنوکوں

کہ چہ پراہ و دور پاندیں دریا ء یک گٹکے آپ لوٹیں
گنوکوں !

--- کہ اے موج و چولانی چے ویسہ انت
ترپ ترپ ء بہیت

کئے بزانت کہ کدی ۔ وت سراوت ماں سیناریں لشان کہیت چونہ بوٹک نہ بیت
دل تکا سر بہیت

موج و چولانی چے ویسہ انت

کئے بزانت کہ کد چو کرود ء بہیت

گار کنت انت من ء --- بار دنت انت من ء

اوپا اے دل ء ترش و پیگور ء تیروں کشت

--- غم پہ ہردو سراں

--- من چہ اے پراہ و دور پاندیں دریا ء یک گٹکے آپ لوٹیں
گنوکوں !

--- پہ یک گٹکے آپ اے کلیں بلاہ او خدا

او خدا اے کئے بزانت کہ منی تن چنت سالی ئے

کس نلوٹیت پہ یک گٹکے آپ

سک دیری ئیں تنے باہند بکنت

دورماں بن زہ ۶۔۔۔ اے تیاب ۶، مہا
 آپ بازانت، اگں دل کنیں، دل کنیں
 دل بلے کئے بکننت
 مرک بازانت اگاں زندمانی ہیبت

انگریں زرد ء مروچی پدا پاپار مکن
ارسی اندوہ اکیب ء من ء بے وار مکن

بل کہ زند ء کش وپنات ء درے شوہازاں
چہ وتی قدھیں یا تاں من ء بے سار مکن

شری ء گند کہ اے راھے مزن دور پاندیں
چہ مہرائی زہیراں دل ء آزار مکن

ہوا چہ تھی مہر ء آبریشی زمربل بے
مارا بندی اے تھی نکھیں گیوار مکن

یا ماں کوہ و گراں "ہنچ کائی" ء امیت ء مہ کش
یا و تارا ماں جلاں تھی ء ہینار مکن

نوں کہ بوتے گزا ہر کونڈگ ہر کاڑ ء ہمار
یا چشیں رستریں زند ء و تا شیوار مکن

چوکے لرزیت چہ کیہوی ماں سمین ء موجاں
مارا بے سار تھی شنگتگیں شار مکن

شاد اے کوزو ء پتکس من ء آوار بت
 بس ہے نقش و نشاں چہ دل ء کار کمن

(غالب ۶ از ران نویسی و تنج معنی ۶ ندر)

کشتہ، واجہ ۶ انکار، گلاب ۶ معنا
چوش، آسک نہ بیت، واہگ و اب ۶ معنا

ماہکان انت، نہ استال سیا بیگ و دیگ
بے تو، شپ روج تماری، تھی داب ۶ معنا

ساعتی شہنوت و صد ساعتی تبدی داتے
عمرے اوں گوست، نہ بوت زرد ۶ کتاب ۶ معنا

یک خمار پیچھے ۶ امباز، دل ۶ کنت آوار
ہیلین زند ۶ بہا نیگ، شراب ۶ معنا

شار صد سال ۶ ثواب اوں، پہ گناہے شک انت
آ، گناہے، کہ دل ۶ دنت ثواب ۶ معنا

سنگ جاہ

بوسگانی، مرزا رنازی میں پھل گہر تک انت
 سنگ جاہ، کہاں گوہر، پو لگائے؟
 سجدہ گانی نوشتہ، خدا مرزی میں ساعتانی دل، پر شگیں شک مان آحتک انت،
 تاں بقی نکران زندمانی، ارواہ، شوہاز گائے؟
 راستے کہ خیالانی گل گوہریں کلکشاں آسمان انت بلے، پادمالیں زمین، دوس،
 بال؟
 خاک و پھرانٹ

سنگ سنگ، شمار انت، بس
 گام زوراک بیت، یہ نشانگ سرانت
 سنگ جاہ، دوستی خیال انت
 تو پہ لہمیں گماناں کہاں توناں پا اھکائے؟
 تو من، گند کہ من ترا
 سنگ جاہ، ہشت، ماہ چار
 کہ من سنگ و تو سنگ
 سنگ سنگ، بکثیت گذ ابرزی، منت، دست گہیت
 موم بیت

بوسگانی، ہزار نازی میں پھل گھر تک انت
 تک جاہ، کجاں گوہر پو لگائے؟
 سجد گانی نوشتہ، حد امرزی میں ساعتانی دل، پر شنگیس شک مان آتک انت

تاں ہی نکران زندمانی، ارواہ، شوہاز گائے؟

ماہکائی ء فودے 'شپ تماری ء قومہے' روج ء ساہ سرے لویت
زند چو جل ء گیا باں 'دم پہ دم پہ ہر راہ گوز' مہر ء درورے لویت

دورتاں منی دید ء وس ریت 'تنائیاں' دگ پک ویران انت
اے مجانی دنیا ء روشنائی ء مرک اوں 'پریں پترے لویت

دشی انت غم ہما' منزل انت سلامت وراہ سنگتاں ر مہنت
نی گنوکی انت مئے کہ "زانت" پہ مراداں تھی راہ دربرے لویت

بے متائی اوں تنج انت 'وحد ء پریں بازار ء ہو رک دستی ء دشاں ا
ایمنی پہ یک سر کے چو مئے واہگاں تنگیت وپدا زرے لویت

بزہ کاری انت زند ء 'کہ تلاہیں ورنائی ساعتے نصیبائیت
کودکی حیالانی' گوہرانی امباز ء روکیں اشکرے لویت

حالی آں مں دانانی شاہ مرید کہ مہر ء یک کپوتے در بندیں
مں پہ رانج ء آشوپ ء دل جتائی دردو' وحد ء چاکرے لویت

دوستی گوں بدواہ ء کنت دوست بدواہ انت 'پیر ء منی مہر ء
تنگیں ڈگار ء دل 'دراہ نبہت پہ نپت ء ہاریں جہرے لویت

تو چہ کچلیں موہے کتے، درانگازے، عمدے، را ایر برتک
 آس کہ زمین، بیت، آپ بیت، آپ را چ نہ رحد رے لویت

کور بیتگ انت دیدگ، عاقبت، بے اوستی، سورگیں گرد کوہ انت
 شات گلزمین زرد، واہگ، زباد مال، مسکیں مہرے لویت

شپ چون گوزیت چون درابیت صبا ہے
 رہ دربر ءِ راھے دگر و مئے دگر راھے

آ، خاک پہ سر، چست سر ءِ کنت، ملاے
 چوڑ ءِ کہ دتی برز بکنت میر، تے براھے

مارا چہ گنہ گاری ءِ پریزی ءِ، توبہ
 دازی کہ بلیکیت ثواب ءِ را، گناھے!

ما، مر ءِ خمار آسرس بندگی ءِ قربان
 اے زہر پہ آجوئی ءِ ارداھے و ساھے

”رہ دروہ“ مہ دزموش تو اچ جہراں موچے
 شپ کور ءِ بزیں بخت ءِ نہ استال نہ ماھے

بیا، پیر، تو مہکانی ءِ گوات ءِ بکن آوار
 رٹنے کہ پتو انگر و آے، آ، طلاھے

آواز ءِ زمیں جب نہ ڈھیت شاد پہ گل میہ
 جارے کہ تے واجہ ءِ پہ واجہ ءِ ڈاھے

○

پش زہرانت چه فہم ء واج
آپ ء بریت گوں زہم ء واج

”کم بزانت انت“ کہ لویت دارگ
شپ گروک ء راپہ شم ء واج

پش زور انت، اے زوراکي ء واب
جہ سریت ایچ وتی وہم ء واج

تھی جون و منی ہون انت رہ شون
نام گیرانت، پہ رحم ء واج

براہ ء منزل، تراوش بات بلے
کشتہ پر توای ”رہ“ ما واج

تھی حق انت، ثواب ء آوار
کرتہ پر توای گنہ ما واج

نہیں در آمد تھی سہ و سناٹ
کہتے اے جاگہ وجہ ما واج

آہن ۽ زنگ دل ۽ پونگیاں
 حتی سلابانی سپ ما واہ

توے سلطانی ۽ کچھول ۽ فقیر
 شکمیں زند ۽ قدح ما واہ

زند ۽ بدوائی حتی بے دشر
 مہ ۽ مہلج ۽ کلہ ۽ واہ

گشت روچ انت منی اسپر بلے شات
 پشت لاچاری ۽ لم ۽ واہ

میر ادیرہ ۶ میر

میر ادیرہ ۶ میر

مرجی اے "بیران جاھے ء" کہ کسے نہ گواہیت

پھر بوتگنت و شیں بو، آنی حکمیں نشانی

شک نقشانی،

چو کوھنیں نام و توار ء تھی

کور و تامور،

چو مرمریں سنگ ۶ مرمریں قلات ء کہ انگت نہ پرشتگ بے درپش ۶ وا کے
شتگ

من غلامک، تھی پیریں غلامک

تھی حاکمیں سردن ء چو بیوانک اوشتاگان، چو کہ تو عمر ء گڈی سر ء اچ نہرداں

شت و گاراتے

میر ادیرہ ۶ میر

مرجی جبر تا کے ۶ سیاھیں عکس ء من ء تھی گورا آرمگ

من دبستگ کہ ماہ ۶ سر ء دزر س ء دور۔ بیچار پسندیں ماہ ۶ سر ء

آدمی ذاتے گام، ابر کنان انت

من ء گیر آحتگ ہما عمد کہ من پیادگ تو اسپ ء سوار

روح و شپ۔

جسہ پہ جہر

بے زباں گنگد ام انت کہ عمدی غلام انت قرین نیرت ۶ چکاس ۶ نام انت ”

نیں مرچی اے ”بیران جاہ“ ء کہ کسے نہ گواہیت
پھر بوتگنت و شیں بو آئی حکیں نشانی
شک نقشانی،

چو کوھنیں نام و توار ء تھی
کور و تامور

ادیرہ

چو مرمرس سنگ ۶ مہرس قلات ء کہ انگت نہ پر شتگ بلے درہش ۶ وا کے
شتگ

من غلامک، تھی پیرس غلامک

تھی حاکیں سرون ء چو بیوانک اوشتاگان
چو کہ تو عمر ء گڈی سر ء اچ نہرداں شت و گار اتے
جمیر گاہاں ---

کہ مودگ کناں، کنداں، گریہاں کہ کہہ کہہ جناں

پر و شاں شک ء کہ سوچاں، تھی نام و توار ء

بگڈاں و تی گنگد امی زبان ء

و تی تشون سکیں سر ء

یا کشاں یکیں بیچ ء و تی

یاوتی زرد کنشیں غلامی ء
تھی میتیں واجہی ء گوں یکجاہ کنناں

دل گریت و شپ ناریت

دل گریت و شپ ناریت

ما'چو کہ استارء

شپ ء پابار

روح ء مستگس ارمان

زند ء باسارانی پشومانی

دل گریت و شپ ناریت

دل گریت و شپ ناریت

زیبائی ء ندروں

زیبائی ء ندروں بلے

زیبائی ء زانت ء بزانتیں در گکتیں

دلما تلمیں لہانی ورنائی

کہ من غم دا تلمیں درد ء و دار آزر دگیں پاساں

نہ سھر میت 'تکو سیت چو انگریں زرد ء غم ء آساں

کہ سالیں ساعتانی زند آسار تیں سکین

ء کئے جنیں زبگی دل ء پر سیت

وکئے تاں کد دل ء داریت

دل گریت و شپ ناریت

دل گریت و شپ ناریت

کہ اے عاشقِ طبعی، اے واحک، دلہانگیِ رُبانِ است
بگند، کہ بے دسی، بے وفائیِ چوں ماں شاگس کا پر، ماہیں جنک، گر میں
امبازاں زریت

(تھی د لگیں یاتوں پہل کنت)

اے خمارِ چم، اتم بوہیں بدن
پہ قطرھے، واحگانی گواڑگاں ساریت
اے کوھنیں شراب

پہ یے، نے تھی غم، سوزمان و تھی مہر، خمار، گار کنت
بے سار کنت

بلے کہ تھی شررنگی، رب، قلم ننگ
بلے یک ساعتے پہ ساعتے

صد بے ترھیں پاساں ترھینیت

بے دسی، بے وفائیِ یے، بیت

واک ووس،

حذیں گروناکی نہ بیت

بیالذت، شہدیں شراب

بیگر میں امباز، زھیری تچ و تاب

بیامہ لقا، گوگ و مہرنگ داب

یک قطرھے لوٹاں چہ تھی عمر، گروناکیں در

دل گریت شپ ناریت

ہندکن سری ، اوہنسک ۱
اے نوک باہندیں گناہاں مانپوش
آماہکان گوناپ ، ترانگ داغ دنت

روح ایرال انت ----
روح ایرال ، اے سمرناکیں قدح ، گندیں
کہ لرزیت چومنی مہر ، اول دانک ، ماں سینارین زبان ،
تھی بدوک ، نوک ورنائی من ، گیریت

تھی اڑ ، کساں سالی
چو ہلک ، ترشن و پیگوراں
منی زمیں دل ، عشیت
دل گریت شپ ناریت

زند اے چراغ ، مرگمیں وٹ انت
کہ مہر ، سوزمان ، آپش ، بالیت و گنجیں واہگانی زگریں ہوناں دیر ہلیت وابد
مانیت

مرک انت واہگ و مہر ، جنائی
واہگ ، زگریں نشانی تہ منوں
مہر ، بزان ۱ ؟

”ماپوہ نباں“

تہ شاعرے ، شاعری تران کنے
باریں دگے شعرے بکش

نہ سال پریں گو سنگنت پہ انجشی

مرچی مرو

زانے منی اے دزنشانی ء و دار ء سکی ء

الاہیں شب تیر نہ بنت

و ابانی گنجان ء من ء بہرے بدے

ارسی مبیس !

اے بے وی ہما جنیں زہگاں چو مرک ء پر یشتگے انت

اے روچ لہ ہر روچ پہ دردیں دل ء زیم آزگی کاریت

دل گریت و شب ناریت

دل گریت و شب ناریت

کہ اے عاشق طبی اے واہگ ء دلماگی گران انت

گندامیت ء بے سیتیں سکین

کہ پہ وتی پراگ ء

اے تلو سیں درد ء دے آرام دنت

زرد ء دگے ہونا کیں درینے بہاوت

و شنام ! بلکہ مکھیں

و شنام ! جو ریں و شیکانی

در آمد دستی ء آوار

اے وتی لچ و منی مہر ء میار ء نہادی ء

دوشی انا گاہ ء ہلک گیت انت کے ای ہون ؟

کئے بوت جون ؟

ماں اطلس و آبر-شماں 'تاں بزرگ' ء واریں دل انت 'اوگار بوت

تاں بلک' ء پیریں 'نواسگ بوت میر' ء مرکب' ء ناالانی دیم' ہونی

روچے گوئے رزواہیں زند' ء چنت بر من تو مراں

اے مے قدیمی داھگانی بندرانت

چو کہ گٹھے پنج مرتکبیں مات' ء دل انت 'صد فکر انت

ماں یہ شپس روچاں منی نابودی' ء اومان

تھی بنامی' ء ترس و گمان

ذیہ' ء غم و جان' ء غم و ہلک' ء شگان

کئے سکد' ء منی ماہنو' اگوں زیمیں زردوار میں چم و سالیں ساعتانی غم

پہ بامی انکراں داریت

دل گریت و شب ناریت

ماچو کہ استار' ء

شب' ء پاہار

زند' ء بامسارانی پشومانی

دل گریت و شب ناریت

دل گریت و شب ناریت

دل گریت و شب ناریت

روح پہ برشے انکار دنت
شپ استارے اوگار کنت

دل منی سھکیں انگر
مہر تھی ماہکانے مہات

یک ترنگے منی مال و مت
روح ء سیاہ و تماریں شپاں

اے ترنگے کہ زند ء زیان
زند پہ تو زیانے مہات

مادوئیں یکی ء پہ زراں
مانباں یا نہ مانیت روح

مرک روح ء زیانے تہ بات
مرک زند ء شگانے مہات

ارس و استار ء دوری چے انت
سستگنت تہ زمین منزل انت

روح شپ بیت شپ روح بنت

اے زمین آسمان مہات

تج و آپ رہ جتا انت دگ
یہ زمین انت ویک آسمان

من عطاوں نہ تو منوے
روح ہما میا نے مہات

(غالب ء غزل نے چیتے شعرانی زاتیں معنا)

مے نصیب ء کہ تھی نہ ات، دیدار نہ بوت
زند و دارِ گت ات چہ دل ء اوپار نہ بوت

غم جہان ء بیت یا کہ جان ء دل یوسیں
دردی نہیں شام ء اچ غماں ہیج وار نہ بوت

من نمرتاں اچ وشی ء تو باور بزاں
زندگاں ما کہ عمد تھی پادار نہ بوت

تھی جتائی ء ہر شہیں صد نمشیں بلاہ
اے منی ساہ ات کہ کدی آوار نہ بوت

بیگانی گلیں ساہگ

تھی بیگانی بڑیں ساہگ ، مچ بوت نہ وفا
 مں تنگہ نم و اندوہ ، لواراں گاراوں
 چے مں ، دات تھی شمدی میں رکاں او دوست
 مں کہ تا انگت ء تبد آزگیاں میناروں

تھی جیگ ء دناں بے ہوش مں ء کت پرچہ؟
 مٹی ساہ کشگ و دم کشگ ، آہ سردے نہ برت
 تھی ارمانی میں امباز ، وفائیں تیار
 مں ء چے دات اگی لہزی میں دل دردے نہ برت

تھی چمانی خماراں مں ء چے ویساہ ہنتا||
 مں ء چے دات مروچی مٹی بے ساری ء خون
 مں ہما تتر گاؤں ماں پدائیں راہاں
 ہما گور گند ء گلت ، و ہما امہر تلمیں جون

تھی ہچکنڈگ ، شم ء مٹی زرد ء راسرہینت
 بے چے بوت؟ کہ اچ کوڑو ء تبد ء گھرت
 نہ سمنے ، نہ صباھے ، نہ دنیں شپ نعے
 چو تھی شاہہ ء کوشاں یک لواریں توڑت

تھی بیکانی میں سا حکم آج بوت نہ وفا
 من تنگہ ز و اندوہ ۶ لواہاں گراوں

وسء بے وسی

جدا۔۔ او جدا
 کج انت آجہان
 از مین آسمان
 کجانت آشپ صباہانی روج
 آ پھلانی استار بر مشانی ماہ
 کج انت آخمار اندریں ساچ
 دوش زیدی رءوش نما میر

جہاں کہ منی جہ متدی نہ انت و جہ انت چہ جون ء منی
 جہاں کہ منی بے گناہی رء ارواہ
 پو کہ ملانکت رء استمان
 جہاں کہ منی پیری رء زانکارین گناہ
 ز بہر انت ایچ دوزح ء
 منی بے حسابیں حد و کافی و احک ؛ بہشتاتی کر زو بہا
 --- نہ انت ماں غم و جھیر ہگ رء نسا دی ء

جہاں کہ منوں نہ منی جاہ
 نزکی ء پے گٹھے من چو دور آسریں راہ
 پٹان و پولوں نہ پچاں
 کجانت؟ --- کج انت؟

آزمین و زمان

آجمن

حدا --- اوحد

ادا

من کہ چو پر مھکیں آوگارانی بن گئیگیں لاشے اوں

من وئی عاقبت سازیں، اپنی بھلائیوں دریا

یا تانی حونا کیس پر آپ

گوں و حد، دل قمریں، جانی دیواراں کئے زانت

کجا سر جتاں

ایر بڈاں، مراں

کج انت، آجمن

اوحد!!

پنخش بوت

پنخش بوت کہ شریں ساتے
پہ ساتے شریں نہ گوست
مان شانت سیاہیں جہراں
گرند و گرد کاں
چو کہ فریا تانی پاپاراں 'سرء زرت آمان
جہبات --- زمین
سیاہیں مجاں 'چو شرتکاں 'مل ات جلیں پٹ و: کار
ماں جلمو کہیں بلکہ ،
ہر کس پہ وت
ہر کس پہ راھے سر بنان
کوہانی انما میں پنہ جا "پنہ جا" گاراتنت
من گوں ہما در دانگ ،

من گوں ہما در دانگ ،
ہم پنخش کہ شریں ساتے
پہ ساتے شریں نہ گوست

بیرات جڑاں ---

روح ء پہ تیر بر مشی شہارت انت 'زندمانی ء نشان
عالم زہ ات اچ نا گیتس ساہ کنڈناں

آرمتگات 'سر پہ گلا ہیں' برف رنگیں زان سراں
"درینے" کہ نزاحتگ 'جزانی بے وفا میں دوریء
"جانے" کہ باہوٹ انت 'پیاپیں مھپرائی منتء
گستا کہ وت اچ وت 'حزوک

"دوستے" کہ لیکیت دشمنوں
بیلے کہ بیتگ بد گمان 'اچ زیادھیں مہرء نماں
من پہ پشومانیں گناہء نیتء
دیتوں گوں ارمانیں دلء
پاد آتنگوں
کہ "تو" چیا پاد آتنگے۔۔۔
قصہ ہے بوت بس بیا'
توئے منی ساہ ونہس"

ہش بوت کہ شریں ساعتے
پہ ساعتے شریں گوست۔۔۔

آساپ ۽ چکاس

اے امروز انت عطا امروز ۽ چکاس
 ادا سردار ۽ آساپ انت ہمک پاس
 اے زند ۽ پڙ گئے کہ جنگ جاہے
 ادا ہرکس ۽ وٽ ہرکس ۽ راہے
 ادا ہمراہ دروہ انت ساہ پنج انت
 سمین ۽ پل بنت ارواہ ۽ کج انت
 اے زرد ۽ موسم انت گرم انت کدی سرد
 کدی شہدانت کدی جور انت ادا ورد
 سحر ۽ ملکہوتی ہیگھے گون
 گلین گور بام ۽ ہمراہ انت رو زرد
 نفس گیر انت کدی ماژیک ۽ جہ مند
 کدی ماں کڈکے سحریت جہاں گرد
 کدی چو کوہ بیت دستار شیبیں
 چو پاگ ۽ برز بیت لگیت سر ۽ برد
 اے ”ظاہر جہ“ لغور و سرچپارے
 ادا پیداور انت ہر مرد و نامرد
 اے اوست و دوست اے ارمان پوچ انت
 ادا کس ۽ نہ بیت ۽ کسے درد

نہ ڈوباراں کدی من دشمن ۽ را
 ”کہ بامن ہرچہ کرد آں آشنا کرد“

تبت

”افیلے اے منا
کوڑے آندے ناں دست، منی

تو گٹھے من ہمیں
چوس کے باریں دست، کہ ناں

ایچ منا گیش بنے؟ من۔۔۔
”برو آنگو سہرو“
و تارا بکش
کنے ترا جست کنت۔“

”بل وتی مثل ونازاں
نوں تو بانک زلیخانہ۔“ تو۔“ بھوئے
بجکے“

”من نہ اوں بلے بانک زلیخانہ
تووت، پرچہ کشتہ
بکش تووت،
پر تو“ ہی ”حرام انت“
”لائقے“

راستی ا-----بل دست ، منی
واجہ گندی تری
شرور زوائے کنت

"تو توار کن بگند
سک مزن بوتگے " ۱۱

اشکلے-----واجہ پیداک انت بوشت
جسکلے-----بوشت ناں

واجہ دستے بگند-----چوں منا
"اے کنات ؟"
"سرو نہیں دلیرادانت"
"اے من گشیس مانگہ لئے نہ وارت
"شرنہ بیت"

"واجہ تووت بگند
نائے رہست کپاتے
ہردیں گندیت من ، ایوک ،
بس کارے ہمیش انت"

"بل سوچے" من آگندہ نا: وودگ ،
وت کنیں راست

بیاتو ادا شمسے پر چیا۔۔۔ بیاتنا۔۔

مرچی چون جلوہ نا کے !

مرچی چون جلوہ نا کے !

کس نکستیں نظر !

مرچی چون جلوہ نا کے !

بند دروازگ ء

من کشیں اے بچک

نون تے لوٹیت کشگی تو وا زانے

منی کتسریں برات وت ساری ء نارضا انت

ادا پر چیا شمسے

بیاتنا

بی

بی

مرچی چون جلوہ نا کے

کس نہ کتے نظر

بند دروازگ ء

کے ماں ویران ء چراگے بایت
دل گنو کے، کہ شب ء ڈو باریت

تو منی سا ہگ ء سارتیں آپے
من مہاں روج ترا پیلا شیت

اگان نپتے منی جوہان ء بیا
کے جسان پشت کہت سرا بیت

بد ہا انت کہ منی مرک ء پد
کے منی قبر ء سرون ، نایت

ماہ ء سر بیت کہ بیت روج ء تمہ
زند ہر جا کہ بیت تمنا بیت

زرد ء مہ بھیرہ واہک ء افارگ ء شמוש
 ہچکندک ء گلاں پہ غم ء گوارگ ء شמוש

یا تانی عمدہ واہک ء پنجر آپ ء تراگ انت
 مکانی ء شپانی دل ء نارگ ء شמוש

کئے بد وفا وکئے پہ وفا دل در آمد انت
 زند ء زرد ء زانگ و پجارگ ء شמוש

درد ء مہ چارہ جان و دل ء دشمن ء بزبان
 گیر آرگ ء شמוש ' غم ء مارگ ء شמוש

دیران بوت پر شکیں عمدانی باد گیر
 مروار دانی آرگ و نزارگ ء شמוש

ناگہ بہ بیت قیامتی آشوب ء دیربان
 او زند ء درد ا شاعریں پیجارگ ء شמוש

بے مانی دی پر شکیں و ابانی مانا انت
 یا تانی کل ء سارگ و پہلکارگ ء شמוש

نہادی

زندہ ہوجکند گے کہ گناہ، پشومانی، دنت و ارمیگ سنت
 ماپہ ہوجکند گے، پون ارمانیاں
 عاقبت، پے ارسانی نیاد،
 ماں ہوجکند، نہادی، زیرگ، دل نہ رہیاں
 کہ ماپوہ نہاں، اے وتی کس مزانتیں سکیسانی ارزانیان
 ماپہ ہوجکند گے، کہ سک ارمانیاں

عاقبت یا کہ ہوجکند گے یا کہ ار سے
 ماں مرک، "تماری دیگی میں" آسراں

بے
 ماپہ جم چمی و گوش کزی
 پے اے واہگ، منزل،
 سر جناں
 نہادی، در کپاں

دل، اے بے مہری، دور بیت کہ نہ بیت
 جم، اے بے مہری، کور بیت کہ نہ بیت
 سکہ ہوجکند گے، پے بیت نہادی، کہیت
 دل، رچیت دور بیت

پیم 'ز ریت کور بیت

تو منی زندے

بہکند نے

اے جہاں نہادی یے

اے حد ابند

کہ ماں وتی بستگیں بند و گناں

پہ وتی نا پھی و چہ پر امک ء دیر یگیں بیر گیریں "گروناکی ء

وت نہ کیشنت ء وت تلوں انت

گند کہ سکلد ء

پہ منی مروتی نھر ء چکا سگ ء

اے جہاں ء گناہ ء پشومانی ء سر کن انت

عاقبت ء بہانیگ

ارمیگ زرد ء کن انت

اوست ۶ سودا گراں پہ موتکے

نوں دل مٹھیت
حب ۶ بہ من ناں بیگہ ۶
بام ۶ بزاں ناں رولہ ۶
چے درین 'چے استین' چے مکیں سمین
چے گل زمین !

دل چو فقیری تمہیل ۶
ماریت و سگیت ہکل ۶
واہگ چو بے وانگیں مسافرماں جل ۶
بے منزل ۶
استت شپ ۶ (ما اشکتگ)
روچے بلیت (ہنچو گشت)
کے زانت روچ ۶ کئے شپ ۶
ہرد س حد امر زیگ
----- ہستگ شادو ۶ سیک ۶ رہگ

مھر ۶ ہتم آبادی ۶
اوست ۶ کشگ عمد ۶ پرشگ پہ عاقبت ۶ پد ریں نمبادی ۶
یک قمر ۶ مھر ۶ چلہ گر نچیں سیادی ۶
والبانی آدنیگ ۶ زمانہ نیادی ۶

اے نیادیء

تھامو رہنت سرچمگ ء شیر آپیں زہل
 بڑگیں تل و صدف در نزیں کشارانی دھمال
 چم کو رہنت و گوش کرتے

چہمت "متا" شہمت "زر"
 پے درین 'پے استین' پے مسکین سمین
 پے گل زمین ا

اے نیادیء

تو ہم بہا

من ہم بہا

دل پو فقیری تہنبل ء

ماریت و سگیت ہکل ء

واہگ چو بے وانکمیں مسافرماں جل ء

بے منزل ء

گنڈاتاں بہار گاہ ءِ پشین ءِ
دلاپاں من کہ دیرندانی یے بیت

نہ منت آ، کہ کدی ات، نہ آ، کہ بیت مانیت
زمانہ گار پہ پیداور ء کہ سہرا بیت

تو دوشی گون نہ اتے وت، گنہ تھی کہ منی
شپ ء شراب ء تن مسہب ء مدام کنے داریت

من دانہ دانگ ء لیکاناں وہد ء تزیگ ء
منی پیالگ ء آشوب ترمپ ترمپ ء بیت

ہماکہ گیدی ء رازان ء کنت تاک تاک
ہمائی کڈک ء سرنپت انگراں گواریت

ابید زانگ ء پہکی ابید زرد ء رژن
کجام رملی انت آ کہ من ء بہ پجاریت

اے روج ایرلہ ء سری انت خون ء جو
شموش ذی د مروج ء کہ سوب باندا بیت

ہمائیں راستی ء سرپچار بیرکدار
چراگ ء شریک و دھنز و ج ء تاہا بایت

تیراں وراں پے چم و سر ، زیماں دل ء داراں کنناں
زند ء اہل ء پے چھی ساناں و پہلاکاراں کنناں

ہر نیمگ ء درداں اگی رہ سر پے کنگ کشتگاں
ہر دورہا ماراں کنناں ہر رھر ء چاراں کنناں

دل گپڑیں ، جگکیں جگر ، گوں خون وارساں چیر و سر
انگت ملام انت مئے سرا ما آہ و افاراں کنناں

جان بی پے پھلیں حاترا ، سربے پے تھی کل ء سرا
زند ء راتن سکندن ء ماپے چھی ساراں کنناں

چہ زند ء رزواہیں براں ، مرک ء شگان ہم گھتراں
تکداے ارسیں دیدگوں دوریں دل ء گواراں کنناں

بے شک مائٹ وپل ء مہر نہ رنجیناں دل ء
کہ پاہواں دی ماوتی پلپیں گور و ہاراں کنناں

جنوزان

ھاو ھلو، ھاو ھلو
 سازاں شلین ات زہملاں
 گوں چا پ و دہل و ڈکرو سرنا، و ش لہریں توار
 پے د گمار کی دل نئے
 سیری جنوزان، مبار کی دل نئے

دل کو تلی چی یے
 بما بیت مر
 پرس ات حانی

ھاو ھلو، ھاو ھلو
 زرشاں کن ات اے واہگیاں
 کیے من و کیے توئے (چندی دگے شاری و دابانی شلی، سنگین و ڈرتیں (سومری)
 چندی جنیں زہگی سراں پے سروری
 دیان، دیانیں در
 پے پنڈگ، نزار تک انت
 (اے واہگیاں)

۱۱۰
پندی جنیں زہگی سراں پہ سردری
سیری جنوز اتانی سیاہیں عاقبت
پاہارنگاں!

دل کو تلی جیے
بہایت مہر
پرس ات حانیء

ہالو ہلو، ہالو ہلو
ساراں کن ات ماہیں جنٹک، را پہ طوق و سا انکاں
ہنی تر جیں موردانگاں، بندی کن ات، پہ اعل و آقوتانی میری چلو اں
شاریں سریء جنڈ کن ات
شیفیس متاچانء، پہ سیری اٹساں ساکل کن ات
رمب ات پہ غاروس، ہرزاری کلہء
گنج ات سروںء میر، شیرازی لڑء

دل کو تلی جیے
بہایت مہر
پرس ات حانیء

ہالو ہلو، ہالو ہلو

داناں از رین ات ماڈیان
کوٹ و قلاتان ، پے پاپارین دالانی دوپ و مسک و صلباں
ارواہ رُت ا
پیر و فقیری آہ الاہاں ملوٹ ا
ارواہ روت ا
مست و مریدی سختگیں زردانی افاراں مہ پرس ا
دل گار کنت ا
عمدانی آماچاں مہ گند
کوٹانی پدیا نکاں مچار

دل گار کنت ا
رنجیں دل ۶
تکوس ماں سیری سہماں !!
دل کو تلی چئیے
بہابیت مہر
پرس ات حانی ۶
ہالو ہلو ، ہالو ہلو
سازاں شلین ات زملاں
گوں چا پ و دہل و و کرو سرنار ۶ و ش لہریں تواری
پے د گھمار کی دل ۶
سیری : نوزان ۶ مبار کی دل ۶

دیریں گاہریں زر ء گنگپ انت
بلے گارانت ہم کہ سرب انت

تو ہا ماہ کہ : ا م سہرا
تھی مہراہ نہ روج انت نہ شپ انت

آس تھی دامن ء حوناں شودیت
نپت بے ساہکیں درچک ء پ نپ انت

تو کجاں زر ء کھیرے نہ چمے ؟
ہاریں شجو ء رہ ء کوہ کپ انت

مہر ء بادگیر ء زمین جمب میار
زند پہ ر مہگ ء تلکانی سرپ انت

زیر ہوشام و زریں زند ء را
آپ پہ تنگاں چم ء شرپ انت

عاقبت ہر کہ وت انت من کہ عطا
دل پہ خشکیں جنگ ء نام و دپ انت

ہوشام

”بہا بدن‘ خمار دیدگ و شفار مہری‘

گلاب برف انارک‘

شراب شد رک‘

جز شک پل خندگی‘

بہشت کوش جنزگی‘

اگ بیت مجلسی‘

اے سرد سردیں شپ‘ پہ گرم گرم میں بو سگی درداں

بہار گاہ ۶ ماہکان سبیریت“

”او سر مچار‘ او سر گنوک!“

گند کیف سسگیں جزاں‘

ماں شیشگان‘

چو ماہکان تلو سنت

خمار دیدگ و شفار مہریں بہا بدن

شراب ۶ بے وفا نہیں شیشگ انت کہ تنگے تو و تنگے من

پہ ہو رک و خشکیں آسراء پر شست و بہر بہرنت“

ہو ۱۔۱۔ اگ بیت نہ سسگیں تلنگے عمرو آسراء بہا!

”بلے امورمانٹ

کہ پہ چیر و اندری‘

چہ ایو کی
 چہ درد و آریانی دست ایرے موشیاں
 کہ سیاہ چکلیں زری نما میں مہر ان ء مرزگ ء انت ا
 چہ ارس گیری ء ہوس
 انار چیل رحتگیں انار کاں شہ تنی نمیں ء دیتگیں دل ء ترہینگ ء انت ا
 چہ نام ء مستیانی بے وسی
 شپانی سیری لذتان ء تنگ ء انت ا
 (تہ پمن جی یے بیت کہ نبیت)
 دل اوں سچیت !!

”دل اوں سچیت و مچ نبیت
 مں دوشی چوں آروچ موجریں پری زباد ء شار
 داں صبا
 چہ پک و بوسگاں چو شد رک تنگ اتمک
 بلے اے مسک و مہلبانی شب زھیریں ژندی ء
 نذات مچ کلوه من ء
 صباہ ء ہیر و پوپلیں سمین پداگوں خون با میں زعلاں شگوست و شت

”اونیل و مہلاں ا
 ماکل تیر و ارتگان
 ماکل سہنگیں دل ء زھیر و ارتگان
 کجا بہ بدن ء کجانہ سہنگیں تلنگ

ادائے بے بہائیں ہرنہ ستگیں تلنگ بیت بہا بدن
کسے پہ یک تنگ و کسے پہ ہزار تنگ

”بلے تاکدا؟“

اے سرد سردی شپ
پہ دل چو کیس بے وسی
پہ زہر و کچلی ۽ شیشگان گوزیت و درودار بیت
صباہ ۽ ہیرو پوپلیس سمیں تاکدا
گوں خون با میں زہملاں ہوار بیت و گار بیت

صوت

دو صوتی

”اے جتائی؎ پچیں بیوان؎
تھی ہمراہ لووار

موسم؎ برف بیت نیت
تھی ملگو ر؎ زرانت زگریں تار“
”منی دید و کال لو اسو چیں داغ
تھی امباز؎ جمان؎ نزار
من چہ وت بے پچار“
”مہر؎ و شبالیں ہنج

نیں دگہ سگر تہ آپیں دیار اں بال انت
سست تھی عمدی کیں پرانگ؎ دامانی و دار
”تو کہ ہر زند؎ رودم؎ شوہاز
بیامنی شار شل؎ ایر بہ بند
کہ پر شیت ہچ نہ کدی شیر کنیں و ابانی شمار“
”اے عمل جاہ؎ جتائی بے رنگ
تو نیائے دے کدی کائے تو

من کہ اچ تھی ازل؎ ساہ گر؎ پیش ہوار“
”قہریں گستانی؎ زہر

تھی بند بند؎ چو آس؎
تو منی واہگ؎ مہریں آسر
بید تو من پہ چے کار

دل پہ دل انت، غم پہ نصیب
وائے طیب، وائے طیب

دل پہ دل انت

ٹپ اوں دل ء سک بازاں
دراہ نہ باں پہ درماں

دل پہ دل انت

درد و غماں بازنیاں
دراجیس شپاں نازیناں

دل پہ دل انت

عمرے نہ انت صد سال انت
زندے نہ ایس جنجال انت

دل پہ دل انت

دل منی نالت چو بلبل - او گلاب ء پل
 بیامنی دردیں دل ء ہلّ او گلاب ء پل

شب سیاہیں چو تھی زلفاں دل... ہیجیت
 ماہکالی تھی لقا ء ترانگ ء کیجیت
 بات کیت تھی گورگیں کلّ او گلاب ء پل

تو بہار گاہ ء بہار ء تو زری نود ء
 تو منی ارمان ء جاناں تو دل ء بود ء
 بے بدل بے مٹ و بے ملّ او گلاب ء پل

یا کہ گوں تو ساعتے زندے بگوازیں
 گوں دل ء ساز ء تھی حسن ء • بنازیں
 یا منی مہرانی گرانملّ او گلاب ء پل

دل پدا چو غنائیں بے مہر
چو چراگ ء ماں شپائیں بے مہر

من زراں پہ تھی زہریں تیراں
بیا کہ آرام ء بلاہاں زیراں
زند، اچ تو کہ ، جتائیں بے مہر

شپ تھی یات ء عذاب ء کاری
روچ پین چو شپ ء پاہاری
ماہکاں ہما سزائیں بے مہر

تو نیائے تھی دوار ء اے دل
تھی دردانی دوار ء اے دل
دل پہ تھی نام ء بہائیں بے مہر

او منی واریں دل
 بزرگ و گاریں دل
 پرچے ء نالے
 تو بیگ ء بد حال ء

او منی واریں دل

س نہ بیتیں حانی
 تہی شپ ء مہکانی
 تو نہ سہڑے گوں ما
 شہ مرید ء پیم ء

او منی واریں دل

تو وفائے لوئے
 چے دوائے لوئے
 اے جمان ء یاری
 عمرے ء زاری

او منی واریں دل

چو ککش تو بند ء
 چ دو روچی زند ء
 ہر شپانے مہکان
 ہر غمانے درماں

او منی واریں دل

صفت

ذریعہ مہر تھی زہلانی سی پارا
دل ۶ سرور بنائیت کہ درد ۶ کیتارا

بشنز پہ من ۶ سبے نسریں رحمتی شنزے
کشار برتہ منی ۶ کجئیس واہگ ۶ ہار ۶

اے آسمان تھی درد ۶ ساہگ ۶ مانوک
دمیت زمین تھی لکھاں درود لکھوار ۶

حیات ۶ رہسو ۶ بے تو شگاں بے جزمان
ریت منزلی آخر نے گنا ہگار ۶

دل آہاں من کہ تہی مہر ءِ نظر بیت
گنہ گاراں گنہ گار ءِ گزر بیت

کجاں پاندا تہی جہبر شان انت
اے تبدیں زند پہ تو راہ سر بیت

دے ءِ مار توں تہی دشدلیں نیاد
پہ عمرے ءِ منی سر بیت تہی در بیت

چے کاریں زندے ءِ تہی وام داراں
حیاتے بخش کہ زریات زر بیت

عطا اے دل کہ راہ انت تہترین ءِ
بہشت ءِ منزل لوٹیت کہ سر بیت

دشمن ، ارزنی ، مگراں کت من ،
کاؤنی جڑناں مسلمان کت من ،

ماہکان ، نوڈ بڑنی بستگ انت
چلک ، در چکوں جڑشکان کت من ،

چم زرانت انگت چہ ویراندانی ،
آبدانی چے؟ کہ آساں کت من ،

نیت ، یک ساعتے عمر ، طہیب
آس سوچان ات کہ ساچرہ کت من ،

لے فقیران ، سرظاہر گمند
ناگت ، "الاهے" سلطان کت من ،

قسمت ، بدوا منی رنج انت و بس
من پہ ناز آئی ، کہ مہماں کت من ،

بے وتی اتچ وت عطا مستاگی ئے
جی زبہری ، کہ گنجباں کت من ،

عطا شاد

سنگانی سر (تربت) ء رست ء شاعر بوت۔ زند ء پنجاہ ء
ہشت سالانی نہیں گیریں روج ء بیگاہ کنگ انت۔
عطا شاد بے سر ء پادیں شاعری، آزاد شاعری، بے معنی نہیں
شاعری ء مجرم انت بے نون گوش انت کہ عطا ہم شاعرے۔
شاعرے یا شاعرے نہ انت، ایسی ء جواب چہ عطا ء اے
کتاب ء ریت یا ایسی ء پسو ء بے ریائیں وحد بدنت کہ چہ
ہر کس ء زانت کار ترانت۔